

BUENOS AIRES 1933-1993 V LETU BISERNEGA JUBILEJA

*Maj prihaja, košček raja spušča se z višin.
Mati mila je stopila tisočim v spomin.*

duhovno

življenje

„Marija, ti pomagaj nam! Božja milostna Devica, vseh slovenskih src Kraljica, Marija, Marija, ti pomagaj nam!“
se razlega po velikem trgu pred lujansko baziliko vsako leto maja, ko Slovenci romamo k Materi božji.
In to že dolga desetletja.

OB BISERNEM JUBILEJU slovenske verske revije v Argentini

60 LET DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

Slovenska verska revija Duhovno življenje v Argentini, za ameriško Ave Marija (84 let) najstarejše versko glasilo, obhaja letos biserni jubilej. Šestdeset let je bilo v službi življenja, resnice in ljubezni. Božjega in človeškega življenja, večne resnice in božje dobrote.

Šestdeset let je povezovalo, obveščalo in oblikovalo naše rojake. Povezovalo po obširni Argentini, pa tudi vsaj nekatere po svetu: v Združenih državah Severne Amerike in Kanade, v zdomstvu in domovini, po vseh kontinentih sveta. Obveščalo o dogodkih Cerkve in sveta, domovine in zamejstva, posebej našega občestva v Argentini. Oblikovalo našega duha z božjo blagovestjo, ki je polna luči in moči.

Verski reviji Duhovno življenje, ki je nekako prehodilo štiri dobe, prvo preprosto in poučno ter polno spodbud od leta 1933 do leta 1948, drugo na pol znanstveno od leta 1949 do leta 1952, kateri so bili pridruženi tudi zanimivi Katoliški misijoni (1950 in 1951), tretjo sodobno in ljudsko od leta 1953 do leta 1990, četrto po obliki in vsebini prenovljeno, za čas ob koncu drugega tisočletja in na pragu 21. stoletja od leta 1992 pa do danes, so se v letu 1951 pridružile tudi Božje stezice, glasilo naših otrok, ki so po svetlih stezicah vodile mladi slovenski rod na Južni polobli ob Srebrni reki k večni Resnici, Dobroti in Lepoti, k troedinemu Bogu, k božjim, slovenskim in človeškim vrednotam.

Ob tem visokem jubileju je samo po sebi umevno, da se kot sedanji izdajatelj iskreno zahvalim vsemogočnemu Bogu in številnim dobrotnikom.

Prva zahvala naj velja troedinemu Bogu in naši Mariji Pomagaj. Bogu-Očetu, ki nas je vodil v življenju, Bogu-Sinu, ki nas je neprestano odreševal, Bogu-Svetemu Duhu za vsa razsvetljenja, posebej za razsvetljenje, kako je verski tisk potreben. Mariji Pomagaj, ki je vse dni bdela nad nami in nam s svojo materinsko roko stala ob strani.

Za Bogom in njegovo ter našo materjo Devico Marijo pa naj gre prisrčna zahvala ljudem: izdajateljem, urednikom, upravi, poverjenikom, naročnikom in bralcem.

Izdajatelji

Prvi izdajatelj — ustanovitelj — je bil Jože Kastelic, rojen 1898 v Žužemberku in umrl po vrhom Aconcague,

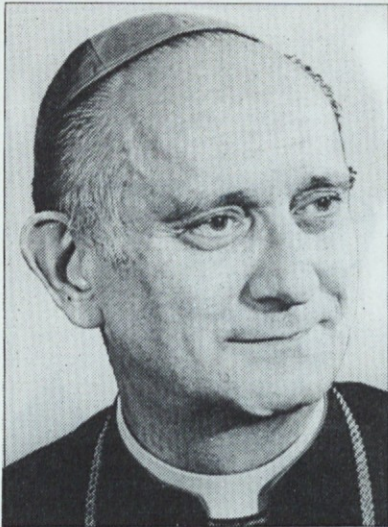
je 28. maja 1933 izdal prilogo Slovenskega tednika pod naslovom *Moje versko življenje*. Priloga se je kmalu preimenovala v *Naše duhovno življenje*. 16. septembra 1933 je izšlo že na 8 straneh kot samostojen tednik. 25. oktober 1934 pa pomeni, kot je napisal Janez Hladnik, velik korak naprej. Ob mednarodnem evharističnem kongresu v Buenos Airesu je izšlo preurejeno glasilo pod imenom *Duhovno življenje* v obliki 18 x 22 cm na 36 straneh z lepimi platnicami. Stalnih naročnikov je imelo tedaj v Argentini 800, izhajalo pa je tedensko v 2.000 izvodih.

Za Jožetom Kastelicem je *Duhovno življenje* do leta 1948 izdajal Janez Hladnik, rojen 1902 v Rovtjah in umrl 1965 v Argentini. Ime je ostalo, oblika se je spremenila, naročnikov je bilo ob desetletnici 1.800. Ob koncu te dobe pa je nastal velik osp.

Prenovljeno *Duhovno življenje* v letu 1949 je izdal konzorcij: Janez Hladnik, Ladislav Lenček in Anton Orehar. Za leti 1950 in 1951 je v imenu konzorcija podpisan Ladislav Lenček. Od leta 1952 do 7. marca 1986 je bil izdajatelj konzorcij, ki ga je vodil Anton Orehar, rojen 1910 v Predosljah pri Kranju in umrl 1986 v Argentini. Od tedaj pa do danes ga izdaja podpisani v imenu Slovenskega dušnega pastirstva.

Uredniki

Za izdajatelji so prenašali težo dneva uredniki. Teh je bila dolga vrsta. Posebno skrb so seveda imeli glavni uredniki. Prvi je bil Jože Kastelic, za njim Janez Hladnik. V letu 1949 so bili v uredniškem odboru Janez Hladnik, Ladislav Lenček in Anton Orehar. Nato dve leti Ladislav Lenček. V letu 1952 Alojzij Odar in Ladislav Lenček. V letu 1953, do 20. maja, Alojzij Odar in Jože Jurak. Po Odarjevi smrti France Gnidovec in Jože Jurak. V letih 1956 in 1957 France Gnidovec, Jože Jurak, Gregor Mali, Branko Rozman in Marjan Šušteršič. Naslednji dve leti Jože Jurak, Gregor Mali in Marjan Šušteršič. Leta 1960

DUHOVNO ŽIVLJENJE opravlja veliko poslanstvo MED SLOVENCMI V ARGENTINI

Dragi gospod urednik,

prejel sem prvo številko Duhovnega življenja v jubilejnem 60. letu in Vaše vabilo, da bi za jubilejno leto napisal nekaj besed. Rad se odzovem Vašemu povabilu. Povedati Vam moram namreč, da spremljam Duhovno življenje že veliko let, ko sem ga prejemal v Švico, kjer sem živel od leta 1948; v Slovenijo ni prihajalo tako redno, vendar sem ga po ovinkih tu in tam dobil.

Najprej bi Vam rad čestital k jubileju 60 let in se Vam in vsem prejšnjim urednikom in sodelavcem zahvalil za izredno veliko poslanstvo, ki ga je opravilo in ga še danes opravlja Duhovno življenje med Slovencami in Slovenci v Argentini, pa tudi drugod po svetu. Bilo je res duhovno življenje,

kar je prinašal mesečnik Duhovno življenje. Povezoval je toliko pisateljev in dopisnikov z vsega sveta in bil takorekoč glasilo vseh Slovencev po svetu.

Da je imelo Duhovno življenje za naše rojake v Buenos Airesu in v Argentini še prav poseben pomen, tega se vsi zavedamo. Kako dobro pa

je Duhovno življenje opravljal svoje poslanstvo, vidimo po sadovih, ki jih doživljamo danes.

Nedvomno so se razmere močno spremenile. Stiki med Slovenijo in med Slovencami in Slovenci po svetu, tudi med našimi rojaki v Argentini, so veliko bolj živi in močni, saj doživljamo obiske iz Argentine v

Sloveniji kakor tudi obiske iz Slovenije v Argentini. Kljub tem osebnim stikom in obiskom pa ohranja Duhovno življenje še vedno svojo posebno nalogo in vlogo. Na eni strani je to mesečnik, ki poroča in prinaša novice o življenju v Cerkvi na Slovenskem in drugod po svetu, pa tudi v vesoljni Cerkvi, na drugi strani pa veliko

so bili v uredniškem odboru Alojzij Starc, Branko Rozman, Jože Rant in Marjan Šušteršič. V letih 1961 in 1962 so list urejali Alojzij Starc, Branko Rozman in Jože Rant. Letnike 1963, 1964 in 1965 sta uredila Alojzij Starc in Branko Rozman. Naslednje leto se jima je pridružil Jurij Rode. Po odhodu Rozmana v Evropo, kjer je prevzel Našo luč, sta ostala Starc in Rode. Leta 1974 pa je postal urednik Jože Škerbec, kar je še danes. V letu 1991 se mu je pridružil kot tehnični urednik Stane Snoj.

Uprava in poverjeniki

Za izdajatelji in uredniki ne smemo pozabiti uprave, ljudi, ki so revijo razpošiljali in zanjo gmotno skrbeli. Prva leta so bile to Slovenske šolske sestre na Paternalu, nato nekaj časa p. Ciril Petelin, Lovro Jan, Janez Petkovšek, Pavla Lovše in Pavle Mašič. Nad 35 pa je za upravo z odgovorno ljubeznijo skrbela Zdenka Gornik, kateri je bila v pomoč Angelca Klanšek. Nekaj časa sta bili v upravi Bernarda Bidovec in nato s. Avgušlina Dolinar. Zadnja leta pa skrbi Franček Breznikar.

Revija pa seveda ne bi mogla izhajati, če ne bi imela velikega kroga poverjenikov in naročnikov. V Argentini je okrog 100 raznašalcev. Med tistimi, ki dolga leta, nekateri desetletja, celo več kot 40 let, nosijo glavno težo, pa so v Argentini: v Bariločah Marjana Marn, v Carapachayu družina Jožeta Korošca, v Castelarju Polde Golob, v Mendosi Lenčka Božnar in Vladimir Šmon, v Miramaru Lojze Trpin, v Ramos Mejiji Lojze Sedej, v San Justu Bidovčevi, v San Martinu Janez Dimnik, v Slovenski vasi

številni, posebno še rajni Branko Štancer. Med poverjeniki v svetu pa so: Ivan Marn v Kanadi, Slovenska pisarna, Baragov dom v ZDA, Marijina družba v Gorici in Mohorjeva v Celovcu.

Iskreli zahvali vsem neštetim in seveda številnim naročnikom, njih število se je vrtelo od 1.000 do 2.000, pa naj dodam prisrčen Bog plačaj vsem, ki so v revijo pisali. Teh je dolga vrsta. Od škofa Gregorija Rožmana, ki je napisal prvi uvodnik za leto 1949 in potem še neštetokrat, pa do sedanjega ljubljanskega nadškofa in metropolita Alojzija Šuštarja in škofa Metoda Piriha. Med tistimi, ki so v revijo pisali, je veliko duhovnikov, pa seveda še veliko več zavzetih laikov. Mnogi, zelo številni, so že v večnosti.

Poseben spomin naj velja tudi večletnemu uredniku Božjih stezic Martinu Mizeritu in Vilku Čeču, ki je Duhovno življenje dolga leta tiskal.

Zahvali vsemogočnemu Bogu in Mariji Pomagaj ter številnim prijateljem slovenske verske revije Duhovno življenje v Argentini pa naj dodam najboljše želje za bodočnost.

Bog daj, da bi po obliki in vsebini prenovljena revija, ki je lahko v ponos vsaki narodni skupnosti v tujem svetu, še dolgo povezovala in oblikovala naše rojake. Povezovala z Bogom in med seboj, z domovino in Slovenci po svetu. Oblikovala mladi rod in starejše v zavedne kristjane, ki gredo z odgovornostjo in krščanskim pogumom tretjemu tisočletju naproti.

Alojzij Starc,

delegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini

DUHOVNO ŽIVLJENJE — sopotnica skozi lepe in težke ure zdomskega življenja

Revija Duhovno življenje je ena redkih revij, ki se lahko pohvali s tako velikim jubilejem in nepretrganim delovanjem. Več rodovom Slovencev, ki so se naselili v Argentini in drugod po svetu, je bila in je še vedno duhovna sopotnica skozi lepe in tudi težke ure zdomskega življenja. Je opora v njihovem verskem življenju. Glas naroda, ki svobodno odmeva po svetu. Je vogal hiše in družinskega življenja. Je znamenje skrbi slovenske Cerkve, ki spremlja svoje sinove in hčere, kamor so se razkropili oblačnega in temnega dne.

Zahvala gre duhovniku Jožetu Kastelicu, ki je pred 60 leti prišel za svojimi rojaki v Argentino. Zato ta

prispeva k poglobitvi duhovnega življenja.

Z veseljem sem prebiral članke v prejšnjih desetletjih. Duhovno življenje je objavilo tudi nekatere moje manjše stvari in vesel sem, da so na tak način prišle med naše Slovenke in Slovence povsod po svetu.

Sedaj ima Duhovno življenje večjo obliko. Naj bo ta zunanja povečava tudi izraz rasti notranjega bogastva. Vam kot uredniku in vsem sodelavcem želim veliko uspeha in božjega blagoslova. Bralcem pa pošiljam svoje priske pozdrave in jih vabim, da bi z veseljem prebirali Duhovno življenje in njegove pobude uresničevali tudi v svojem osebnem življenju in v svojih družinah. Naj nas še naprej povezuje Duhovno življenje po vsem svetu, da bi ostali verni hčere in sinovi Cerkve, zvesti Bogu in slovenskemu narodu in prijatelji med seboj.

Se enkrat iskrene čestitke in najboljše želje za 60-letnico in za vsa naslednja desetletja!

Prisrčne pozdrave

Alojzij Šuštar,
ljubljski nadškof
in slovenski metropolit

Ljubljana, na praznik Gospodovega darovanja, svečnica, 2. februarja 1993.

obletnica pomeni tudi praznovanje slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. On je ustanovil revijo, ki je povezovala rojake in jim dajala moči, da so ostali kristjani in Slovenci.

Iz srca se zahvaljujem vsem urednikom te revije, vsem, ki ste vanjo pisali in še pišete; pa tudi bralcem, ki jo spremljate, podpirate in se z njo hranite.

Namen revije je podpirati duhovno življenje, skrb za oblikovanje ljudi v zrele, pokončne in krščanske osebnosti. Človek je osebnost, ki pristno, svobodno, odgovorno in na sebi lasten način živi svoje življenje: kot posameznik v svoji enkratnosti in istočasno, kot bitje skupnosti v odnosu do drugih ljudi in Boga. Za današnji čas je značilno, da zanemarja predvsem duhovno sestavino človeka. Človek ni le telo ali razum ali čuti, tudi ni samo duhovno bitje. Je celota vseh teh danosti, počelo in vez njegove osebnosti pa je duhovna in neumrljiva duša. Osebnost torej pomeni človeka, ki je z lastnim trudom, odprtostjo in poštenostjo sebe izoblikoval v dobrega, značajnega in samostojnega človeka. Zrelost je z drugimi besedami normalnost. Brez teh občečloveških razsežnosti zdrave človeške osebnosti ni mogoče oblikovati in širiti duhovnega obzorja v smeri krščanstva. Krščanstvo raste na svobodni odločitvi, ki se rodi v dialogu z vestjo, kjer človek najbolj pristno zori v duhovni, božji smeri.

Med različnimi potmi duhovnosti se mi odločimo za našo, krščansko duhovnost, iz katere živimo že iz materinega naročja in je vanjo potopljena vsa naša kultura. Sveti Pavel razume duhovno življenje kot življenje z Jezusom Kristusom. Sprejetje njegovega prihoda iz smrti v življenje je največji izziv za človekovo osebnostno rast in zvestobo. Prav Kristusova prisotnost med nami nam omogoča najbolj otipljivo srečanje z Bogom. On nam zagotavlja, da smo v Svetem Duhu rojeni za Boga, v njem kličemo Boga za Očeta, on je navdihovalec in moč kristjanovega življenja. „Kdor

hodi za Jezusom, popolnim človekom, postane tudi sam bolj človek,“ je zapisano v dokumentih II. vatikanskega cerkvenega zbora. Tako postaja klic po zreli krščanski osebi klic vere. Vera postaja zopet iskana vrednota, ker mnogi čutijo in spoznavajo, da lahko samo za duhovno bogatim življenjem ostajajo sredi sveta zrele osebnosti, ki jih veter javnega mnenja in ugodja ne zanaša sem in tja.

V vseh časih se je človek težko prebijal v svojo notranjost, danes pa je zaradi splošne pozunanjenosti ta pot v samega sebe v notranji tišini in zbranosti zelo težka. Mati Terezija je v kratkih stavkih zapisala, kje se pot osebnosti začne in kam pripelje: „Sad tišine je molitev. Sad molitve je ljubezen. Sad ljubezni je služenje.“ Bogoslužje-čestjenje Boga in služenje ljudem se tako prepletata in drugo ob drugem raste, se bogatita in podpirata. Papež Janez Pavel II. poudarja, da bi se moral sodobni človek tudi za ceno največjih žrtev vrniti k molitvi in tako obnoviti svojo osebno harmonijo. Molitev je dihanje zrele krščanske osebnosti.

Za prihodnost želim reviji Duhovno življenje, da bi imela veliko bralcev, zlasti med mladimi, da bi prepoznavaala znamenja časa ter prinašala svojim članom zdravo in sočno hrano, pravilno usmeritev za duhovno življenje in človeško rast. Naj vas božji in moj blagoslov spremljata tudi v prihodnje.

Metod Pirih,
koprski škof
in narodni ravnatelj
za Slovence po svetu

DUHOVNO ŽIVLJENJE EN MI RECUERDO

VANDA ČHOVIN DE CONTIN

Un recuerdo de... ¿qué año? No sé.

Todavía era alumna de la escuela primaria, que terminé en 1936. Papá había llegado a la Argentina en 1927; mi hermana y yo, en 1931.

Había participado de una misa en Santa Inés en La Paternal. Fue una misa diferente. Aquellas a las que normalmente asistía eran en un ininteligible latín; pero esa misa la entendí, la recé, la canté, desde el principio hasta el fin.

Nos había llevado mi tío Félix Fergolia. En esos tiempos él residía en el Chaco y había venido de visita a Buenos Aires. Después de la ceremonia nos llevó a mi hermana y a mí a una pequeña habitación vecina al templo.

Desde su escritorio, nos saludó el mismo sacerdote que había estado en el altar. Grande, rubio, serio, buscaba papeles, anotaba algo, mientras conversaba con mi tío sobre un tema que para mí era demasiado profundo y abstracto: la vida espiritual. Ninguno de los dos se preocupaba por la nena que se distraía mirando objetos, cuadros, muebles —pocos—, todo cuanto pudiera atraer mi vista.

De pronto me dí cuenta de que el tema de la charla no era tan abstracto, porque se refería a una revista de pequeño formato que descansaba sobre el escritorio: *Duhovno živiljenje*.

Antes de irnos, el padre me dió a elegir una estampita. Cuando nos fuimos, llevaba en mi pequeño misal esloveno una nueva imagen de la Virgen y el punto inicial de mi relación con ese periódico que a partir de aquel día seguí viendo, leyendo, viendo, durante muchos años. Al principio, sólo leído y comentado en casa, luego ojeado en la imprenta —Tiskarna Córdoba— cuando iba a ver a tío Srečko, sus hojas vieron por último nuestra pequeña colaboración, ya sean correcciones, traducciones o ilustraciones.

Esa relación vital era sellada por la amistad con el padre Kastelic y con Andrej Lach. Era éste un maravilloso

muchacho esloveno que lo ayudaba en la corección, linotipia, la compaginación de la revista. Cuando Dios recibió en su seno a uno y otro, el padre Hladnik fue el amigo andariego que nos unió a la comunidad, moviéndonos a trabajar con él. Mi hermana Darinka tradujo, entre otros trabajos, „Pod svobodnim soncem“, de Finžgar, y yo contribuí con algunas ilustraciones. Entregás de clichés o correcciones de columnas se sumaron a veces cuando mi novio —que no sabía esloveno— empezó a trabajar en la imprenta donde se imprimía *Duhovno živiljenje*.

El padre Juan Hladnik bendijo nuestra boda y siempre resultaba agradable recibirlo en casa y compartir con él su entusiasmo, la preocupación por lo que a último momento todavía faltaba, el comentario del contenido del número siguiente, las noticias importantes o aparentemente intrascendentes que a todos nos interesaban. En fin, nos traía su espíritu, el mismo que

transmitía a *Duhovno živiljenje*. Nos complacía gozar de su breve descanso entre sus apurones. Ese hombre sencillo y alegre soportaba y conducía con amor la vida espiritual de toda una gran comunidad, y al mismo tiempo se ocupaba de *Duhovno živiljenje*, que, más concreta y gráfica, como signo perdurable, reflejaba —y refleja— a esa comunidad. Bien lo saben quienes ahora también, al trabajo propio del sacerdocio, le suman la edición periódica, constante, de un medio de comunicación que implica noticias, artículos de fondo, formación, entretenimientos, avisos que permitan la supervivencia económica al mismo tiempo que ofrecen servicios, y que interese a toda la familia; un medio que refleja problemas comunitarios con espíritu de equilibrio, aprovechado al máximo para tramar una red afectiva. Eso era y es *Duhovno živiljenje*: un impreso que se transformaba y se transforma no sólo en una unión espiritual, sino también, en muchas ocasiones, en un concreto apretón de manos o en un compartir la mesa y la misa.

Escribir estas palabras fue como recoger un manojito de flores, coloridas y perfumadas por el recuerdo; revivir personas y renovar el placer de un trabajo realizado; perdurar en la eternidad del espíritu la amistad de aquellos que gozan de la eternidad de Dios.

Ob bisernem jubileju naše revije

MARKO KREMŽAR

Malo revij je, ki bi dosegle 60-letni jubilej, pa pri tem ohranile svežega duha in ostale zveste namenom svojega ustanovitelja. Vrsti požrtvovalnih urednikov in zvestih bralcev Duhovnega življenja se je to posrečilo.

Ko je gospod župnik Jože Kastelic pred šestdesetimi leti sklenil, da bo razširil krog svojega dušnega pastirstva v Argentini s pomočjo mesečne revije, je tej dal ime, ki nam lahko pomeni hkrati verski in narodni program.

Življenje je od Boga dana vrednota, ki jo moramo gojiti na vseh področjih svojega delovanja, predvsem pa v globinah lastnega srca. To je duhovno življenje.

Človek prejme življenje kot svobodno, Bogu podobno bitje, kar mu daje v stvarstvu posebno dostojanstvo, pred Stvarnikom pa nalaga zavest hvaležne ponižnosti. Duhovno življenje, ki izhaja iz globin človekove biti, nam zato utrjuje zavest svobode, osebne časti in odgovornosti, pa usmerjenosti k viru vsega življenja. Če bi dosledno živeli svoje osebno in javno življenje iz prave duhovnosti, ne bi bilo med nami občutkov manjvrednosti v odnosu s ljudmi drugačnih kultur in navad. Prav tako bi bili prosti strahu pred množico, ne bi klonili pred praznim nasiljem javnega mnenja, pa tudi ne pred silo denarja, kajti nihče nam ne more vzeti, proti naši volji, duhovne svobode, ki je temelj vseh svoboščin. Z notranjo svobodo ohranjamo zdrav človeški ponos, sad tistega dostojanstva, ki nam ga po božji volji daje neponovljiva osebna posamičnost, individualnost.

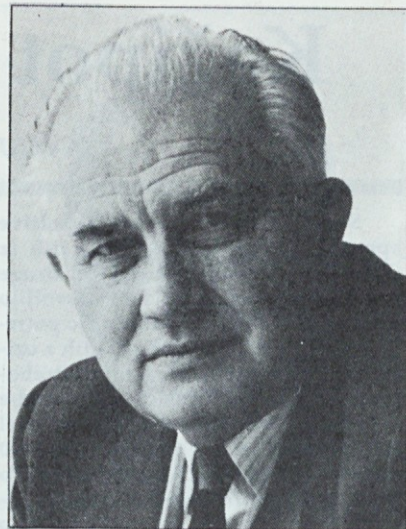
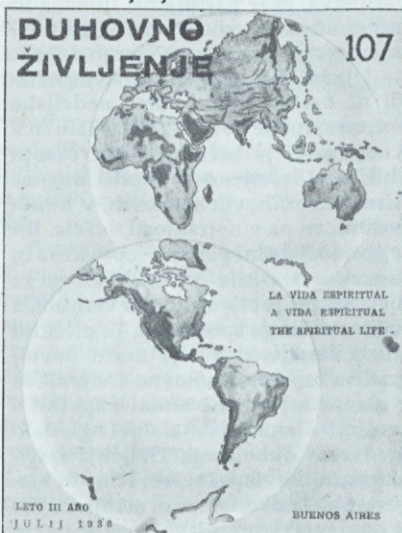
Brez notranjega, duhovnega življenja se človek rad izgubi v masi. S tem, da se potopi v anonimnost, naj bi se otrešel vsake odgovornosti. Res pa je, da so odgovornost, svoboda in čast tesno povezane. Ni mogoče zavreči eno pa ohraniti druge. Kdor se hoče osvoboditi odgovornosti po poti zunanjega „osvobajanja“ in notranjega razosebljanja, kaj hitro izgubi samozavest, to je zavest osebne dostojanstva. Čeprav ne more nihče nasilno iztrgati notranje

svobode iz naše biti, jo mi sami lahko za nekaj časa preglasimo v hrušču in beganju porabniške, ali jo potlačimo v negibnem strahu totalitarne družbe. Zato danes tako pogosto beg pred duhovnim življenjem, ki je vedno osebno, svobodno in odgovorno; odtod rastoče pomanjkanje osebne časti in samozavesti.

Duhovno življenje je potrebno vsakemu od nas na poti proti končnemu cilju. Že Slomšek je učil, da sta zvestoba narodu in zvestoba veri tesno povezani, ker rasteta iz istih globokih korenin duhovnega življenja. Za Slovence je to dejstvo še posebnega pomena tudi pri gojenju in utrjevanju naše narodne zavesti. Od globine in moči osebnega, notranjega življenja posameznih članov naroda je odvisen njegov obstoj. Ker se ne moremo in nečemo zanašati na zunanjo silo, je med nami močna notranjost vsakega posameznika pogoj kvalitetnega življenja in osebne ter občestvene rasti.

Ker je duhovno življenje v svojem bistvu osebno, ne prenese slepega posnemanja, to je množičnega gibanja po diktatu mode. Slovenci, kot

Naslovna stran „Duhovnega življenja“ letnika 1936

maloštevilen narod, ne smemo posnemati; življenje je v nas samih, ne v tujih „modelih“. Biti samosvoj pomeni živeti svobodno, zvest svojemu najglobljemu bistvu, razvijati svoje lastnosti. Narod svobodnjakov živi, ker to hoče. Ni vprašanje, koliko časa bomo Slovenci „vzdržali“. Vprašanje je, koliko časa bomo hoteli živeti, svobodno, osebno, lastno duhovno življenje, ki je vir samozavesti in pravega ponosa. Ta nam ne bo dopuščal sklanjati hrbta, da bise tako skušali brezuspešno izogibati nasprotnim tokovom ali ker si ne bi upali pogledati nasprotniku ali prijatelju v oči.

Narodni ponos nima nič opraviti s količino imetja ne z obširnostjo ozemlja niti z bogastvom naravnih lepot. Upravičeno temelji le v osebnem dostojanstvu, na kvaliteti duhovnega, svobodnega življenja odgovornih, to je zavednih članov naroda.

Kar je držalo pred 60 leti v času, ko je gospod Kastelic pisal prve vrstice rojakom, ki so živeli daleč od očentjave, to drži še danes za nas v zdomstvu, pa tudi za rojake v mejah lastne države. Pot duhovnega življenja vodi v globino. Je zahtevna, ker odklanja vsako površnost iz spoštovanja človeka, resnice, stvarstva in Stvarnika. A prav v notranjem življenju bomo našli moč in rešitve tudi tvarnim, zunanjim skrbem.

Ob smernicah, ki jih skoraj neopazno podaja ime naše revije, se s hvaležnostjo spomnimo njenega ustanovitelja, tako starši kakor otroci in vzgojitelji ter vsi, ki čutimo odgovornost do darov, ki jih prejemo bodisi kot osebe bodisi kot slovenska narodna skupnost.

Kažipot življenja

AVGUST HORVAT

Skoraj v vseh deželah naselitve spremlja slovenske izseljence tisk iz domovine, predvsem knjige in druge publikacije. Vendar te ne zadovoljijo vseh njihovih potreb, zato čutijo potrebo po lastnem glasilu ali glasilih z oziranjem na svetovni nazor, zaradi medsebojne povezave in informacij. Iz te potrebe je tudi med izseljenci v Argentini izšel informativni list Izseljenec, po letu 1930 pa se je že pojavilo več publikacij. Po ponovnem prihodu slovenskega duhovnika je stopilo med nje tudi Duhovno življenje. Prvo leto, to je 1933, je izhajalo kot priloga Slovenskega lista, leta 1934 pa že kot samostojna revija.

Iskanje poti

Prvi slovenski dušni pastir izseljencev v Argentini je bil za kratko dobo Anton Merkun, doma župnik na Homcu. V deželo je prišel leta 1926. Med prvimi skrbmi mu je bilo tudi glasilo za izseljence. Zaradi razmer, v katerih so živeli izseljenci, je bil črnogled in tudi glasilo je bilo pesimistično. Njegova doba izhajanja je bila kratka. Ni mogel razumeti, da je bila Argentina in tudi druge dežele Južne Amerike še gospodarsko in socialno neurejene, da je življenje izseljencev v prvih letih naselitve v večini primerov zelo težko. Zaoral je samo prvo brazdo in pesimizem ga je prisilil, da se je po preteku leta vrnil v domovino.

Slovenski izseljenci so ostali brez stalnega dušnega pastirja do leta 1930, ko je prišel duhovnik Jože Kastelic. Poznal je življenje izseljencev v Franciji, ker je bil nekaj let njihov dušni pastir in mu dušno pastirstvo med njimi ni bilo tuje. Po enoletni poskusni dobi, ko je Duhovno življenje izhajalo povezano s Slovenskim listom, se je odločil za samostojno revijo. Zastavil si je visoke cilje, revija bi naj bila predvsem kulturna, enakovredna katoliškim revijam v domovini. Sodelavcev ni manjkalo, dobil jih je med izseljenci in v domovini. Takoj v začetku je izhajala v 1500 izvodih, a ni bila namenjena samo izseljencem v Argentini, razpošiljal jo je po vseh celinah sveta, kjer so živeli Slovenci, tudi v domovini, a ni izpolnila pričakovanih izseljencev v Argentini.

Po štiriletnem urejanju revije je Jože Kastelic prepustil uredništvo

JOŽE KASTELIC
Ustanovitelj in prvi urednik
Duhovnega življenja

novodošlemu duhovniku Janezu Hladniku, predvsem zaradi finančnih težav in nerazumevanja z izseljenci, predvsem Primorci. Srečala sta se dva različna pogleda na poslanstvo revije in potrebe izseljencev. Hladnik je skušal takoj revijo prilagoditi potrebam izseljencev, bila bi naj v službi dušnega pastirstva, to je pastoralna, ljudska in informativna predvsem o življenju izseljencev v različnih provincah dežele.

Hladnik je dušno pastirstvo postavil na osebne stike. Poleg nedeljske občasne službe božje na Paternalu in v Avellanedi je med prostim časom obiskoval izseljence v okolici Buenos Airesa na njihovih domovih, v letnih počitnicah pa v notranjosti dežele. Bil je potujoči dušni pastir. Preproščina in zavzetost sta bila glavna razloga za njegovo priljubljenost med vernimi, a tudi ostali so ga spoštovali. Ta direktni stik z izseljenci mu je nudil dovolj gradiva za revijo Duhovno življenje in v glavnem je njene strani napolnil s svojimi članki. Postala je ogledalo predvsem duhovnega življenja izseljencev, njihovih težav, revščine in blagostanja. Tudi udarcev ni manjkalo, ko je odklanjal komunikacijo med vojno in po vojni njegovo diktaturo v domovini.

Ti udarci in nasprotovanja so ovirali tudi njegovo duhovniško poslanstvo.

Novi izseljenci, nove potrebe

Odklon revije nekaterih medvojnih izseljencev je bil nadomeščen s prihodom emigrantov, novih, to pot po vojnih izseljencev. Hladnik, utrujen od neumornega dela in bolehen, si je želel manj napore dušnopastirske službe. Dobil jo je v bližini nastajajoče Slovenske vasi v Lanusu, katere prebivalec je bil tudi dušni pastir. Ostal je še vedno povezan s Slovenci in njegovimi nasledniki v dušnem pastirstvu.

Zaradi utrujenosti in novih potreb je od leta 1949 naprej prepustil uredništvo, potem pa še konzorcij novodošlim duhovnikom. Tudi pod novim uredništvom in konzorcijem je Duhovno življenje ostalo predvsem pastoralna revija, deloma kulturna in informativna. Ostala je potrjena Hladnikova izbrana pot, prilagojena novim potrebam.

Kažipot življenja

Pastoralna revija je v službi duhovnih potreb vernih. Temu hoče ostati zvesto Duhovno življenje. Verni so jo sprejeli in jo naročili. Kot povračilo prejema napotke za krščansko življenje. Sodelujejo slovenski teologi. Ti napotki so vedno aktualni in prilagojeni potrebam za versko življenje v deželi naselitve, s prizadevanjem, da bi z razumevanjem sprejeli morebitne novosti v krščanskem življenju, ki jih nudi okolje, a ostali zvesti lastni, v domovini ustaljeni, a aktualizirani verski praksi, verskim običajem v družini in skup-

JANEZ HLADNIK
Drugi urednik DŽ

Praznovanje plodovitega jubileja

TONE BRULC

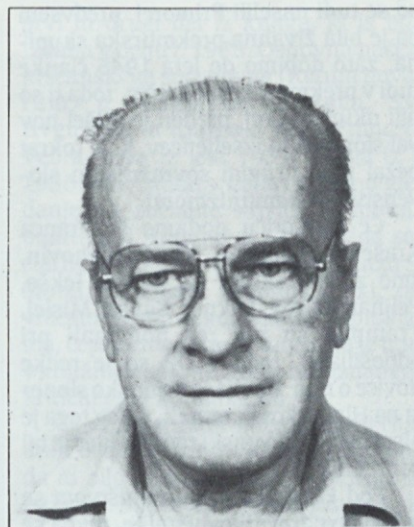
V prvi številki Hrvaške revije, izdane že v Zagrebu, sem zasledil precej nenavadno primero za konservativnost: avtor članka pravi, da če ima narod dlje časa eno in isto revijo, to pomeni, da je toliko bolj konservativen, kolikor dlje jo je pripravljen vzdrževati: Srpski književni glasnik je izhajal trideset let, slovenski Dom in svet triinštirideset let, Ljubljanski zvon kar petdeset let, hrvaški Savremenik pa je prišel komaj na dvaintrideset let, medtem ko je Hrvaška prosvijeta imela leta 1930 komaj sedemnajst let, ko se je o tem razpravljalo. Blaž Jurišič, ki je bil prvi urednik Hrvaške revije, je potem dejal, da se ne sme soditi po tem, če je revija napredna ali zmerna, ampak da je kratkotrajnost revije znak vsakokratnega opažanja, da se je v duhovnem življenju naroda nekaj spremenilo. Na tak način bi Jurišič najbrž šestdesetletnico Duhovnega življenja vzel kot potrdilo in dokaz, da smo Slovenci konservativni in zmerni ali pa da ne zapazimo sprememb, ki se godé okrog nas, kaj pa še da bi poizkusili spremeniti duhovni obraz naročnikov ali samo dela prebivalstva, kateremu je revija namenjena. Ne ena sama — v tridesetih letih so revije rastle kot gobe, ostalo pa je Duhovno življenje in Sodobnost, desnica in levica — prva praznuje letos 60-letnico nepretrganega izhajanja, me-

dtem ko bo druga tudi prišla do svoje 40-letnice. Prva v razcvetu in polnem zagonu ustvarjalnosti, druga — okrnjena — bi že davno izginila, če ji ne bi pomagale partijske injekcije, ki so ji pomagale tudi, da so jo oživili.

Rojstvo DŽ se ni odlikovalo z nobenim posebnim znakom ali dogodkom: rodilo se je kot skromen listič, priloga Slovenskemu tedniku, pri njem se je učilo hoditi prve korake pod imenom Moje versko življenje, ki pa se je kmalu osvobodilo in osamosvojilo in zadihalo z lastnimi pljuči.

Kaj je pobudilo duhovnika Jožeta Kastelica, da je začel v daljni Argentini, brez izkušnje, v globoki gospodarski krizi z lastno revijo? Kričeča potreba po glasilu, ki naj bi upoštevalo razmere primorskih izseljencev v Argentini, ki so se zatekli v desetisočih pred fašizmom v Južno Ameriko, predvsem v Argentino. Primorci so takrat že imeli svoja delavska, politična, krajevna glasila, vendar vsa ta množica, ki so jo cenili na 25 tisoč ljudi, ni imela nobene kulturne, kaj šele verske revije, čeprav je bilo kulturno življenje zelo razgibano, posebno so se v tem odlikovala pevska in dramska društva.

Ko se je v Ljubljani vršil 1. 1935 evharistični kongres, je bilo DŽ že na svojih nogah in prav z njim je dobilo novega zagona. Tam se je Kastelic srečal tudi z Janezom Hladnikom in drugimi

duhovniki, ki jih je skušal pridobiti na eden ali drugi način za izseljenstvo. Res je Hladnik, ki pa je imel že lepe izkušnje v publicistiki, imel pa je tudi gospodarskega in praktičnega duha, odšel že 1. 1936 v Argentino, kjer je začel pomagati Kastelicu pri urejanju in izdajanju DŽ. Medtem ko je bil Hladnik hladen realist, je bil Kastelic bolj zaletave narave in vihravega značaja: bil je primer, ko je izdal DŽ v več tisočni nakladi, tako da je bilo DŽ za tiste čase revija, ki je izhajala z najvišjo naklado, bili so pa tudi primeri, in to velikokrat, ko ni bilo v blagajni niti za kritje poštnih stroškov, medtem ko je bilo plačujočih naročnikov komaj 800-1000. Dvakrat je pomagal Hladnik urediti finančne razmere pri DŽ, slednjič je ostalo na njegovih ramah, ker se je Kastelic ponesrečil na Akonagvi.

V knjigi Od Triglava do Andov pravi Hladnik, da je imel dosti dopisnikov. V začetku mu je pomagal dr. David Doktorič, toda ta je odšel v Urugvaj, kjer

nosti, predvsem molitvi v družinah in zvestobi slovenskemu narodu.

Tudi kultura je del krščanskega življenja, če je krščanska. Kot taka je v pomoč pastoralni. Ne manjka sodelavcev iz vrst emigracije, vernih iz Slovenije in zamejstva ter prevodov tujih avtorjev. Nekateri, sedaj že v večnosti, so sodelovali skozi štirideset let. Revija je primerno, potrebno in sodobno branje tudi za mlade in že ne toliko mlade rojene v tujini.

Pastoralna revija je tudi informativna. V naših dneh ni več mogoče nepoznanja življenja in delovanja katoličanov v domovini in po kontinentih sveta. Kot pod Hladnikovim

uredništvom prinaša tudi informacije o življenju Slovencev v deželi, morda nekoliko manj o predvojnih izseljencih.

Novo uredništvo je dodalo reviji prilogo za otroke Božje stezice. Te usmerjajo otroke, predvsem obiskovalce osnovnih šol, slovenskih šolskih tečajev na njim primeren način na pot krščanskega življenja. S pomočjo Božjih stezic se srečujejo tudi s slovensko kulturo, ki jim pomaga pri ohranjanju narodne zavesti in ponosa.

Taka kot je bila in je pod različnimi uredniki, vsak ji je dal tudi nekatere posebne značilnosti, je v duhovno oporo in pomoč vsem vernim, posebej še od-

daljenim od skupnosti. Nihče ne more reči, da ne najde v reviji potrebnega nasveta in orientacije ter pomoči v duhovni potrebi. Vsakega in vse spremlja skozi cerkveno leto in opozarja na spoštovanje nedeljskega počitka in udeležbe pri službi božji, spoštovanje praznikov in da ni mogoče doslednega krščanskega življenja, če se ne čuti s Cerkvijo.

Vsaka revija seje in žanje. Revija Duhovno življenje seje že šestdeset let, predvsem med slovenskimi izseljenci v Argentini. Veliko je sejala, morda nekoliko manj žela. Kakšna bo pa njena bodočnost? Na to vprašanje pa bodo odgovorile generacije, ki prihajajo. ●

so se tudi naselili Primorci, predvsem pa je bila živahna prekmurska skupina, zato dobimo do leta 1945 članke tudi v prekmurskem narečju, toda ti so bili ukinjeni prej, preden je prišel nov val slovenskih izseljencev, ki je tokrat bežal pred drugim sovražnikom slovenstva — komunizmom!

Če Doktoriču dodamo še Franca Kraševca-Daliborja, Vando Čehovin, smo z listo skoraj na koncu: Jekše, Peljhan, Bartol, Lakner, Suban, Mislej, Trampuž so mu res pomagali pri odpošiljatvi, toda v DŽ so le redke novice o njih. Revija je dejansko slonela na Hladnikovih ramah, poleg tega je pisal tudi v Slovenski tednik, kjer je bil sourednik.

Pod Hladnikovim uredništvom se je število naročnikov ustalilo, revija se je tiskala v 1500 izvodih, plačujočih naročnikov je bilo okrog 1200. DŽ je postalo manj zahtevno, bilo je izrazito verska in ljudska revija, ki je prinašala sporede maš na Paternalu in v Avellanedi, poročala o romanjih v Luján, San

Antonio de Padua, Santos Lugares, Nuevo Pompeyo in Beriso, tu in tam je bilo tudi nekaj izvirne poezije, prevodov v španščini (Pod svobodnim soncem, Slovenske legende in poezije Vande Čehovin), največ prostora so zavzemali potopisi Hladnika po Argentini, bili so pa tudi podučljivi sestavki za fante in dekleta in teksti z versko vsebino. Leta 1941 je DŽ dobilo novo rubriko, ki je poročala o dogodkih med vojno in revolucijo v domovini.

Revija se je vzdrževala z naročnino, oglasi in darovi, vsako leto pa je pripravila družabno srečanje za vse izseljence, na katero je povabila tudi diplomatski zbor. Novice iz domovine je v začetku Hladnik dobival še kar redno, potem je začela pešati njegova obveščevalna mreža, tako da je za smrt matere zvedel šele po enem letu, za smrt brata Franceljna, ki so ga ubili Italijani, pa je pisal, da so ga ubili „neznani raztrganci iz gozda“, in šele po vojni je izvedel za vso resnico: po stari partizanski taktiki so komunisti oddali nekaj strelav na Itali-

jane in zbežali, na strojnici pa, ki so jo pustili za seboj, je bilo ime Franca Hladnika, kot da bi jo on pustil tam. Za mojega očeta in brata, ki so ju partizani zverinsko mučili in živa zakopali, pa je Hladnik zvedel prej kot mi, ki smo bili samo tri kilometre od morišča. Torej je njegova mreža delovala vsaj tam do srede leta 1942 precej redno, potem pa le z veliko zamudo. Maše za „naše fante“ (partizane) je pa opravljal na državni praznik 1. decembra in 28. junija, prav tako zahvalno mašo za osvoboditev Beograda, vse dokler ni od domačih izvedel, kdo so bili „osvoboditelji“.

Janez Hladnik je študiral na klasični gimnaziji v Škofovih zavodih, odkoder je prihajala elita naše inteligence. Imel je naraven dar za jezike, da je tekoče pridigoval vsaj v treh jezikih, spovedoval pa vsaj v petih, šestih.

Dragi mesec, ne žaluj predolgo!

VLADIMIR KOS

*Polni mesec se je v rogovile vej
zapletel.*

*Polni mesec, ves raztresen,
kaj si žalosten?*

*Polni mesec, poln spominov si
na tisti Petek?*

*Z leščerbo motril si grič
in križ okrvavljen...*

*Polni mesec skril oči je
v robček bel oblakov.*

*Dragi mesec, ne žaluj predolgo:
noč bleđi;*

*z njiv sobote že blesti nedelja
živih makov.*

*Z leščerbo posveti v grob na griču:
prazen spi!*

*Polni mesec si je tih oči opral
na reki.*

*Spet smehljaje šel je s svoda
z leščerbo domov.*

*Nekaj solz je tlelo dolgo še
na gluhi smreki.*

*Tudi nekaj belih kosmov
s posteljic grobov.*

Kot vsi njegovi vrstniki se je on zanimal za politiko, čeprav kot študent in potem kot semeniščnik še ni posegal vanjo, je pa potem toliko bolj, ko je bil že mlad kaplan, kar ni bilo za tiste čase nič nenavadnega. Prav od tukaj izvirajo različne razlage. Hladnikovo stoletnico rojstva bi morali praznovati že lani, vendar nisem nikjer zasledil tega, razen v Rodni grudi. Kratko traja človeška hvaležnost!

Hladnik je kot mlad kaplan bil nameščen v liberalni Metliki ravno v času Živkovićeve diktature — tega dejstva ne bo smel spregledati noben zgodovinar, prav to pa so začeli že delati! Bil je Daničar, mislil je študirati gozdarstvo v Zagrebu, toda življenje Daničarjev — krokanje, ples in popivanje, čeprav je Danica bila katoliško akademsko društvo — ga je odvrnilo od študija in je izgubil eno leto, preden

Motiv na Golici

se je vpisal v semenišče. Razmere na prvem službenem mestu v Metliki so bile objokovanja vredne; čeprav ljudje niso bili vsi liberalci, je pa bilo jugoslovanstvo in liberalna brada Engelberta Gangla povsod na površju. Pod Živkovićevo vlado je bila Bela krajina priključena Savski banovini, Žumberak pa Dravski banovini. Tako je bilo ustvarjeno jabolko razdora med Slovenci in Hrvati, ki je bilo deloma izničeno šele s priključitvijo Bele krajine k Sloveniji. Žumberak pa, čeprav je bil uskoški (srbski), je bil vrnjen Hrvatom. Vendar preden je do tega prišlo, koliko vode je moralo še preteči, koliko je bilo preprirov in sovraštva! Glavni akter je bil zaradi delitve slovenskih punkcij in organiziranega odpora seveda Hladnik. Torej je bil pristaš Slovenske ljudske stranke, če ni bil samo orodje stranke, bi kdo rekel. Bil je in ne bil: bil je, ker je zasledoval iste cilje kot SLS in je deloval v njeno dobro, ni pa bil s srcem in dušo v njej, ker je poznal in štel med svoje prijatelje Kralja, Ščeka, Kemperla, Terseglava, Gabrška, Bednarika, Bratuža in Terčelja, iskreno pa je občudoval dr. Janeza Ev. Kreka, ki proti koncu svojega življenja že ni bil toliko upoštevan v stranki.

Da so jo skupili liberalci in jugoslovanaši v Beli krajini, je predvsem Hladnikova zasluga, kar je vedela tudi Živkovića diktatura, ki ga je obsodila na šest mesecev zapore. Iz Bele krajine je Hladnik odšel v Zagreb, od tam v Kostanjevico, odtod pa v Argentino. Ni bežal, ni se skrival, kot bi radi vedeli nekateri sedanji zgodovinarji, v Kostanjevici so mu fant-je in dekleta pripravili celo poslovilni večer. Če se je umaknil za dva dni na dom, je to storil zato, ker je vedel, da je režim že na koncu, potem pa mora priti amnestija za vse udeležence pri slovenskih punkcijah ali zaradi protirežimskega delovanja.

Hladnik je bil skoraj določen zaradi svojih sposobnosti za tiskovno delo v stranki ali v Cerkvi, odtod tudi njegova pot na misijonski

kongres na Poljsko kot poročevalec in potem v Strassbourg na tečaj za časnikarje, kjer je imel priliko spoznati skrivnosti poklica, poleg tega da je prepotoval lepo število evropskih držav in spoznal tudi časnikarje različnih narodov. Na to ga je pripravljalo že urednik Slovenca dr. Ivan Ahčin, urednik Domoljuba Jože Košiček, dr. Franc Terseglav in sam dr. Anton Korošec.

Važnost temeljite izobrazbe je spoznal Hladnik že v Škofovih zavodih, zato je že kot študent ustanovil na Petkovcu prvo knjižnico, potem kot kaplan v Metliki drugo, ko pa je bil premeščen v Kostanjevico, je tudi ustanovil knjižnico, preden je odšel v Argentino. O vseh teh knjižnicah mremo le domnevati, kakšne knjige so vsebovale. Za Kocbeka je krožila šala, da je grešil v Misli, Besedi, ob Hladnikovem odhodu v Argentino se je pa že pripravljalo tudi Dejanje, ki ga pa Hladnik ni dočakal. Bil pa je Hladnik med tistimi, ki so razčistili vprašanje križarjev pri nas, ki ga je nemški teolog Wittig začel na Nemškem, dosti krščanske inteligence pri nas pa je izhajalo prav iz Križa na gori.

Seznam druge Hladnikove knjižnice, ki je bila zasebna in ki jo je zbiral zelo počasi, mi ga je podaril sam nevede z Aszetik dr. Franca Mussa iz leta 1909, izdano v Padebornu, kjer si je poudaril koncepte za pridigo. Seznam je zanimiv, ker je od njega bila odvisna tudi vsebina DŽ, spoznamo pa tudi iz njega, kam bi se Hladnik obrnil, če ne bi bilo komunistične revolucije v domovini: v letih 1942-1943 je objavil dr. Andreja Gosarja Za nov družbeni red,

prvi in drugi del iz knjige, ki je bila izdana v Celju l. 1935. Osnovna načela krščanskega socializma (Rerum novarum) p. Angelika Tomina, Sv. Avguščina in Knjigo o Bogu Franceta Vebra, prva iz leta 1931, druga iz l. 1935, obe izdani v Celju. Kritično gledanje na socialne krivice je morala buditi tudi Rüttenova La doctrina social de la Iglesia in Joaquina Aspiazú SJ Moral profesional económica, ki zavračata grobo izkoriščanje kapitalizma, čeprav moramo priznati, da je imel v knjižnici tudi vse, kar je bilo izdanega kritičnega o komunizmu.

Iz vsega tega bi sklepal, da bi Hladnik ostal pri tretji, Šolarjevi skupini, da ni bilo komunistične revolucije, in najbrž je bila sreča v nesreči za nas, da se je odločil za Argentino, v kateri kot duhovnik ni mogel kaj prida storiti, zanj pa je predstavljala redko mesto, kjer je živel slabše kot hlapec. Če iz leta 1943 preberemo še oglas iz DŽ, da če se naslednjo nedeljo ne bo zbralo vsaj dvajset ljudi k službi božji na Paternalu, bo maševal samo še Prekmucem na Avellanedi, ki jih tudi ni bilo dosti več, potem razumemo Hladnikov obup in premik nalevo. Wittigov primer, potem Živkovićevo preganjanje, kjer je obakrat odločilno posegel v dogajanja na slovenski kulturni in politični sceni, bi mu služila še naprej v odločilnih trenutkih, ki so se bližali. Iz Ušeničnika ima samo Uvod v filozofijo iz l. 1923/24, prvi in drugi zvezek, čeprav ga v svojem življenjepisu neizmerno hvali zaradi učenosti.

V Hladnikovi posesti je bila še knjižnica pokojnega Kastelica, za katero

Duhovne vaje za fante od 18. leta starosti je v Domu duhovnih vaj Mallincrodt od 26. do 28. marca vodil Toni Qualizza SDB. Duhovne vaje je delalo 26 fantov.

je odšel njegovemu bratu lepe denarce, podaril pa jo je Društvu Slovenska vas, ki jo ima še danes. Knjige so bile žigosane s stampiljko Slovenska katoliška misija in jih v svojem življenjepisu komaj omenja.

O pismu dr. Mihe Kreka je pisal sam, pisali so pa tudi drugi, ki so ga prosili, naj preskrbi za naselitev kakšnih deset tisoč Slovencev, ki so zbežali izpod komunistične tiranije. Ker je prišla v Argentino že septembra 1947 prva skupina „sivih“, ki jih je imel komunistični režim za sumljive, med njimi tudi njegov brat Nace in moj brat Janez, je Hladnik iz prve roke lahko izvedel, kakšni so ljudje, za katerih vstop naj bi prosil vlado. Slovenska skupnost staronaseljencev se takrat ni vznemirjala zaradi tega in so jo šele plačani komunistični agenti in jugoslovansko poslaništvo pripravili do tega, da so v večini postali nenaklonjeni političnim emigrantom ali vsaj brezbrizni. Da je bil ustvarjen umetno spor med nami in njimi, dokazuje tudi zadnja prireditev DŽ, preden je predal Hladnik uredništvo novonaseljencem: prireditev je bila v središču mesta in so

se je udeležili eni in drugi in vendar ni padla žal beseda z nobene strani. Novemu uredništvu je stal na čelu prelat dr. Alojzij Odar, v konzorciju so pa bili: Janez Hladnik, Anton Orehar in Ignacij Lenček in stvari bi se razvijale po naravni poti, če ne bi režim podvojil naporov, ker so mu bili novonaseljenci nevarni, skupaj s staronaseljenci bi bili pa še bolj, zato jih je držal vsaksebi. Ker se od 24 tisočev primorske emigracije ni zbralo niti dvajset ljudi na Paternalu v cerkvi, je poslej maševal Prekmurcem na ulici Manuel Estévez, ko smo prišli novi, je maševal tudi nam, vse dokler ni bila ustnovljena vikarija na San José de Pompeo.

Zakaj tako dolg ekskurz z zgodovino enega izmed urednikov, namesto da bi opisoval rast revije DŽ? Zato, da osvetlimo pravi lik urednika, katerega smo dolžni toliko, in za resnični prikaz njegovega dela, ki ga že nekateri prikazujejo drugače. Ni še dolgo tega, ko so v domovini revije in časopisi prinašali na robu, zgoraj, ob strani, spodaj, gotovo pa na prvi strani: Proletarci vseh dežel, združite se! ali kaj podobnega. Prejšnje številke DŽ tega

niso poznale, toda pri zadnjih je lahko vsak opazil na vrhnjem robu geslo, včasih tudi naslov poglavja: Ljubezen do Boga, Kaj je pohujšanje in kakšen greh je to, Iz življenja danes, Cerkev in izseljensko vprašanje, Sedanji slovenski trenutek, Naše duše sidro, Za mladino, Kaj je smisel življenja, Spomini, Srečna družina, Trezni bodite in čujte, Iz naše kronike, Živeti z Bogom danes, Narodu bo treba povedati vso resnico... in samo resnico, Mučeništvo dvanajstih tisočev ni bilo zaman, Nebesa so naš cilj, Tipanje v brezmejno, Zmožnost razmišljanja, Gospodujte z ljubeznijo, itd. Za vsakim geslom ali poglavjem najdemo slovenskega misleca, politika, družboslovca, zgodovinarja, vzgojitelja, strokovnjaka v eni ali drugi veji znanosti in umetnosti. Kastelčevo in Hladnikovo zrno je padlo na rodovitno zemljo in obrodilo obilen sad. Izplača se pa primerjati rdeča gesla in tista v DŽ.

V sedanje DŽ pišejo zdomci, zamejci in matični sodelavci. Pišejo začetniki, nekateri že čez štirideset let. V njih je jamstvo, da revija ne bo zamrla. Vsi sodelavci revije, ki so mesečno natre-

Začetek Slovenskih osnovnih šol 14. aprila 1993. Sveta maša na čast Svetemu Duhu v cerkvi v Slovenski hiši.

Foto: Marko VOMBERGAR

sali kleno slovensko besedo v DŽ skozi dolga desetletja, so z ljubeznijo dokazali, da spoštujejo narodno izročilo, hočejo pa naš odtrgani del naroda obveščevati o vsem, kar se dogaja v domovini in v svetu. Skoraj bi zapisali: Take so bile naše revije od nekdaj! Ne, niso bile take, ker je ne moremo primerjati nobeni slovenski reviji. DŽ je v veliki večini izvorno slovenska, ni dosti prevodov v njej, ni dosti tujih avtorjev. Obrnjena je v prihodnost, čeprav raste iz šestdesetletne preteklosti — tisočletna preteklost našega naroda je bila taka: vera in slovenstvo! Prizadeva si ostati verska, vzgojna, kulturna, katoliška, družinska, narodnoosveščevalna, misijonska revija, vse bolj pa prehaja v umetniško kvalitetno revijo, na katero smo lahko ponosni. Pokojnim urednikom bi bilo težko spoznati vsebinsko bogato, umetniško oblikovano, spremljajočo čas in ustvarjajočo novo lepšo dobo, čeprav je to še vedno Duhovno življenje. Vsi pisci, ki so pisali vanj, vsi uredniki, ki so mu krojili usodo, so se vedno zavedali, da gre za revijo, ki jo ustvarja slovenski duh v tujini.

Zaradi preobloženosti z delom je odstopil Janez Hladnik, Lado Lenček se je posvetil izdaji obnovljenih katoliških misijonov, prelat dr. Alojz Odar je odšel uživati onstransko duhovno življenje, za njim sta odšla Jože Jurak in msgr. Anton Orehar, po dolgotrajnem urednikovanju jo je prelat dr. Alojzij Starc leta 1974 prepustil Jožetu Škerbcu. Završil se je cikel DŽ: kakor je Hladnik imel na skrbi duhovno življenje starih naseljencev, tako med njimi že leta deluje tudi Jože Škerbec. Dolgoletni obstoj revije je dokaz, da je možna simbioza, čeprav ta v izvornem pomenu pomeni sožitje, v današnjem pa vraščanje, prepletanje, oplajanje starih vrednot z novimi — posodabljanje življenja s potrebami skupnosti. Medtem ko z denarno pomočjo domovine izdane publikacije tožijo nad pomanjkanjem sodelavcev, se je v Argentini združila močna skupina krščansko mislečih, narodno zavednih, poznavajočih krščansko kulturno izročilo in zgodovino, in ta skupina je ustvarila to, kar bi lahko imenovali kot drugi čudež slovenstva v Argentini — Duhovno življenje. Tehtni uvodniki, globoke modroslovne razprave, nove prenovitvene struje v Cerkvi, opisi življenja v Sloveniji, zamejstvu in zdomstvu, članki o verskem življenju tu in

Čuješ slavčka

Vladimir Kos

*Gole, gole veje marca
v vsakem vetru zadržte.
Mráz s kristalnega kozarca
pije moč si, preden gre.*

*Vsako jutro z gnezda zore
slavček vejam žvrgoli:
da bi se ne zdele nore
v upu, da jim les vzbrstí.*

*Gole, gole marca veje
opazujejo nebo.
Včasih se jim vran zasmeje,
mráz se jih drži z rokó.*

*Vsako jutro, v megló skrito,
slavček vejam žvrgoli:
da je v igred z vsakim svitom
bližja žilicam prstí.*

*Gole veje marca, gole
upajo, čeprav drhté.
Reka ziblje barčico; le
mrazu težke so nogé.*

*V dávišnji meglí v vrtovih
ni več slavčka s pesmijo.
Prvi češpljini cvetovi,
ah, kako drhté sladkó!*

tam, pregled, ocena, kritika knjig, politični trenutek naroda, koncerti, proslave, romanja, nove maše, poroke, krsti, izleti šol, igre, zaslužni možje, začetniška poezija in proza, vse, kar bo bodočim rododovom priča o našem bivanju v tujini — to je Duhovno življenje, katerega šestdesetletnico praznujemo letos. Zaoralo si, Duhovno življenje, do korenin našega naroda in zrahljalo zemljo, zato je obilen sad. Hvala ti za zvesto opravljeno delo, dočakalo si dan, ki si ga pripravljalo tudi ti, ni pa še vse črede v eni staji: To je tvoje prihodnje delo, da obdržiš zbrano čredo skupaj in da poiščeš še izgubljene ovce!

Z revijo Duhovno življenje je neločljivo povezana njena priloga za mlade — Božje stezice. Lahko bi rekli, da so naročnike DŽ vzgojile, posebno mlade družine, prav Božje stezice. Ne Marjan Pertot ne Andrej Rot nam ne povesta datuma, kdaj so se pridružile DŽ, čeprav bi v slovenskem tisku zaslužile mesto Blažeta in Nežice v nedeljski šoli, saj so učile, razveseljevale, bistrila um in duha, bile so topla greda za naraščaj slovenstva in vere dolga desetletja. Kdaj, če ne v mladosti, se začne verska in narodna vzgoja, razlaga naše preteklosti, vzrokov našega zdomstva, zavest, da smo nekaj drugega in da moramo to drugo dokazati z življenjem. Čisto naravno na nevsiljiv način vstopijo v zavest naši veliki možje preteklosti, obletnice smrti naših domobrancev, odlomki slovenske proze in

poezije. Vaja v pisanju so pisma uredništvu in staršem s počitniške kolonije, kjer se sklepajo prijateljstva, včasih za celo življenje. Slovenski teksti, ki jih dopolnjujejo risanke, jim pomagajo pri učenju branja in bogatenju besednega zaklada. Uganke, šale, predvsem pa slike s počitnic, iger, prireditev, prvega sv. obhajila, birme, romanja in še in še. Ni še dolgo, ko se je v domovini našel modrec, ki je napisal začuda lepo poročilo o našem zdomstvu, le na koncu mu je ušlo, da je zapisal, da edino, kar zameri slovenskemu izseljenstvu, je, da prenaša svoje sovraštvo na otroke. Da, tudi Božje stezice so nevarne nekdanjim oblastnikom, tega so se zavedali tisti, ki so mislili, da bo nekaj desetletij dovolj, da se bomo utopili v tujem morju. Če je emigracija zdržala toliko časa pri svojih idealih in je bila zmožna vzgojiti celo slovensko generacijo, so k temu pripomogle tudi Božje stezice. Seveda ne s sovraštvom, ampak z ljubeznijo. Slovenci imamo še dokaj nepopačeno vedo, ki se imenuje dušeslovje-psihologija. Nekje tam v sredini šestdesetih let je izšla statistika duševno prizadetih v zdomstvu — 26 ljudi! Skoraj desetletja za njo je izšla druga statistika iz Slovenije, ki je obravnavala isti primer v ljubljanskem centru za duševne motnje — 3600 samo iz vrst nekdanjih borcev! Če ne boste kakor otroci...

Božje stezice vztrajajo v ljubezni otroka, da bo postal človek in ne žival v modernem svetu.

K Mariji v Luján

FRANCE BERGANT

Romanje. Zakaj sploh romamo? Zakaj ljudje radi romajo? Romanja so izrazit verski pojav. Praktično jih poznajo vsa verstva. To kaže, da so izraz globokega verskega čutenja in doživljanja. Romanje ima vedno neki cilj: vedno romamo nekam, v neko določeno svetišče, na neki določen kraj, ki nas na skrivnosten način privlači, in zato romamo radi, neprisljano. Čeprav romajo posamezniki, je romanje navadno občestvenega in množičnega značaja. Romanje nadalje ni le priti na cilj, ampak celotna pot do cilja z vsemi doživetji, težavami in nevarnostmi, ki so s potjo v zvezi. Mogli bi reči, da je romanje nekaka „misterična igra“, v kateri verniki podživljajo svoje eshatološko romanje proti končnemu cilju, ki je predmet naše vere in upanja.

Verni ljudje smo torej v bistvu romarji. Ta romarski značaj je zaznamoval same začetke izvoljenega ljudstva: Abrahamovo življenje je bilo eno samo romanje; Mojzes je od faraona zahteval, naj jim dovoli, da gredo za tri dni v puščavo, da bodo tam darovali svojemu Bogu. Ta pot se je potem spremenila v štiridesetletno romanje po puščavi v obljubljeni deželo. Vendar ko so se Izraelci ustalili v Palestini, niso prenehali z romanji. Ko je Salomon zgradil tempelj, je postal Jeruzalem romarsko središče, kamor so Izraelci prihajali za velike praznike. Luka v svojem evangeliju poroča, kako je sveta Družina vsako leto romala v Jeruzalem za velikonočni praznik; pot iz Galileje v Jeruzalem je trajala več dni v družini sorodnikov in znancev. Ni si težko predstavljati, da so taki pohodi pomenili važen versko-družabni dogodek, kjer so si ljudje med seboj izmenjavali novice, navezovali nove prijateljske stike in utrjevali zavest pripadnosti božjemu ljudstvu. Ohranjena je celo zbirka romarskih pesmi, ki so jih prepevali, ko so se bližali Jeruzalemu (psalmi 120-134). Obisk templja, daritve in poslušanje božje besede o silnih delih odrešenja v zgodovini Izraela je bil višek prazničnih shodov. Vendar to ni bilo vse. Romanja so imela tudi družabni pomen. Praznovanje je navadno trajalo teden dni v vselem vzdušju, kjer ni manjkalo zabave, pijače in seveda tudi trgovci so prišli na svoj račun. Da je ta družabna, zlasti trgovska plat, včasih šla predač in motila versko, je razvidno iz pogostih kritik prerokov in celo iz Jezusovega življenja, ko je izgnal prodajalce iz templja.

Do kake mere je tudi krščanstvo od samih začetkov zaznamovano z romarskim pečatom, je razvidno iz Apostolskih del, kjer se ta nova vera najprej imenuje ravno — POT. „Smrtno sem preganjal to pot (krščanstvo): moške in ženske sem vklepal v verige in metal v ječe“, pravi Pavel (Apd 22, 4; glej tudi 18, 25; 19, 25; 24, 14, 22). V slovenskih prevodih se navadno prevaja izvirni grški izraz hodos — pot z „nauk“ ali „Gospodov nauk“. Ako je v

Stari zavezi to romanje najprej pomenilo dobredno pot v obljubljeni deželo, pa v Novi zavezi zadobi izrazit eshatološki pomen, to je pot v dokončno, večno domovino. Romanja in božje poti, tako značilne za krščanstvo (in druga verstva), imajo torej svoje korenine v človekovi naravni religioznosti in kar na dramatičen način izražajo njegovo neumirjenost in neukoreninjenost v sedanji čas in prostor. Kadar torej romamo, izpričujemo besede Svetega pisma: „...da smo na zemlji tujci in priseljenci..., ki hrepenimo po boljši nebeški domovini“ (Heb 11,13).

Ob priložnosti našega letnega romanja k Mariji v Luján naj bi gornje misli služile le za osveščenje pomembnosti romarskega dogodka, da se ne bi polagoma sprevergel v nekak verski turizem (kar se marsikaj že dogaja). Kot je bilo rečeno, je tudi družabni vidik važen del romanja, ker daje verskemu svojo človeško pristnost in razsežnost, toda ne sme zatemniti verskega. Za nas Slovence v Argentini pa je lujansko romanje, ki je brez dvoma po številu najmogočnejša manifestacija, tudi nekak termometer versko-narodne zavesti in živosti. Oba vidika sta tako tesno povezana, da bi upad enega ali drugega ali pa obeh skupaj postal očiten pri tem letnem shodu.

Ogromna večina sodobnih romanj je marijanskega značaja; tako je tudi naše lujansko romanje. V tem pojavu lahko vidimo znamenje časa, kajti v zadnjih stoletjih se Marija in njena vloga v življenju Cerkve javlja vedno bolj intenzivno. Njena sporočila in prošnje pa bi mogli povzeti takole: zvestoba Kristusu in njegovemu nauku. Ta njena materina vloga in naloga je nakazana na svatbi v Kani

Bogoslužni koledar

ZA MAJ

1. maj: *Jožef Delavec*; na prvomajski delavski praznik nas Cerkev z bogoslužnim spominom, da si je Jezusov rednik služil kruh z delom, vodi v razmišljanje o krščanskem pojmovanju dela. Praznik je uvedel v bogoslužje papež Pij XII. leta 1955.

2. maj: 4. velikonočna nedelja; *Atanazij*, škof in cerkveni učitelj (295-373); v domačem mestu Aleksandriji je veliko pretrpel v boju zoper arijansko krivoverstvo; *Boris*, kralj.

3. maj: *Filip* in *Jakob*, apostola; *Filip* iz Betsajde, sprva učenec Janeza Krstnika, je eden prvih Jezusovih učencev; *Jakob* mlajši; Jezusov sorodnik po Mariji, je bil škof v Jeruzalemu, goreč v spokornih delih in molitvi; po starodavnih izročilih je bil do smrti mučen leta 62.

4. maj: *Florijan* (*Cvetko*), (+ 304) mučenec; bil je častnik rimske vojske in je pretrpel mučeništvo v severni Avstriji; po hudem mučenju je bil vržen v reko Enns. Je zavetnik gasilcev.

5. maj: *Gotard*, škof; *Angel*, mučenec; *Justa*, spokornica.

6. maj: *Marija*, *Srednica vseh milosti*; *Dominik Savio*, učenec Janeza Boska (+ 1857).

7. maj: *Gizela*, opatinja; *Domicijan*, škof; *Flavij*, mučenec; *Boris Bolgarski*, knez.

8. maj: *Viktor Milanski*, mučenec.

9. maj: 5. velikonočna nedelja; *Pahomij*, opat.

10. maj: *Antonin*, škof; *Gordijan* in *Epimah*, mučenca. *Job*.

11. maj: *Mamert*, škof; *Sigismund* (*Žiga*), kralj.

12. maj: *Leopold Mandič* (1866-1942) iz Hercegnova je bil 30 let vnet spovednik v Padovi in se žrtvoval za krščansko edinost; *Nerij* in *Ahilej*, mučenca. *Pankracij*, mučenec.

13. maj: *Servacij*, škof, misijonaril v 4. stol. po vzhodni Belgiji.

14. maj: *Matija*, apostol, izvoljen na mesto Juda Iškarijota; *Bonifacij*, mučenec.

15. maj: *Zofija* (*Sonja*), mučenka; *Izidor*, kmet.

16. maj: 6. velikonočna nedelja; *Janez Nepomuk*, duhovnik in mučenec; češki svetnik; v zvestobi do cerkvenih pravic si je nakopal jezo kralja Venčeslava, ki ga je dal usmrtiti, njegovo truplo so vrgli v reko Vltavo (+ 1393); *Andrej Bobóla*, poljski

jezuit, mučenec za krščansko vero.

17. maj: *Paskal Bajlon*, redovnik; *Jošt*, opat.

18. maj: *Erik*, danski kralj, pomemben za širjenje krščanstva v Skandinaviji; *Janez I.*, papež in mučenec.

19. maj: *Ivo Bretonski*, duhovnik; iz ljubezni do Kristusa je razsojal v vseh sporih sirot, vdov in ubožcev; zavetnik krščanskih pravnikov, odvetnikov, notarjev.

20. maj: *Gospodov vnebohod*, v Argentini ga praznujemo naslednjo nedeljo; *Bernardin Sienski* (1380-1444), frančiškan, goreč pridigar, utrjeval je npravno življenje in spodbujal k zaupanju v Marijo in Jezusovo ime.

21. maj: *Teobald* (*Valens*), francoski škof (+ 1001); *Evuhij* in *tovariši*; *Krispin*, redovnik.

22. maj: *Renata*, spokornica; *Marjeta Kasijska*, redovnica; *Donat*, istrski škof in mučenec.

23. maj: V Argentini praznik *Gospodovega vnebohoda*, drugod 6. velikonočna nedelja; *Leon Rostovski*, škof in mučenec (1077); *Dezider* (*Željko*), mučenec.

24. maj: *Marija*, pomočnica kristjanov, ki jo Slovenci častimo kot Marijo Pomagaj, pomočnico v dušnih in telesnih potrebah; *Socerb*, mučenec.

25. maj: *Beda Častiljivi*, duhovnik in cerkveni učitelj, angleški benediktinec, ki se je odlikoval po izobrazbi, poznanju Svetega pisma in spisov cerkvenih očetov; *Gregor VII.*, papež (1023-1085), skušal uveljaviti potrebo neodvisnosti Cerkve od svetnih oblasti; *Marija Magdalena de Pozzi*, karmeličanka.

26. maj: *Filip Neri*, duhovnik (1515-1595), iz Firenc je delal za prenovo krščanskega življenja z zbiranjem mladine, ki jo je učil služiti Bogu z veseljem.

27. maj: *Avguštin Canterburyjski*, škof (+ 605).

28. maj: *German pariški*, škof.

29. maj: *Maksim Emonski*, škof v Emoni, rimskem mestu na tleh sedanje Ljubljane (4. stol.).

30. maj: *Binkošti*, prihod Svetega Duha; *Ferdinand*, kralj.

31. maj: *Obiskanje Device Marije* tete Elizabete.

Galilejski, ko Marija reče strežnikom: „Karkoli vam poreče, storite!“ (Jn 2, 5). Te Marijine besede presegajo neposredno pomen dogodka (čudeža) in kažejo na njeno vlogo v življenju Cerkve. Marija je v skrbeh za Jezusovo duhovno družino. To pomeni, da je glavni problem moderne sveta, vključno krščanskega, odpad vere, od Kristusa in njegovega nauka. Moralne zablode so le posledica nevere. Iz tega pa lahko napravimo tudi zaključek, kakšen mora biti prvotni namen in vsebina naših romanj. Najprej to, da se sami utrdimo v zvestobi Kristusu; potem, da kot zbrano Kristusovo občestvo po Mariji poprosimo za tiste, ki so od njega odpadli ali so na poti k temu; in končno

misijonski kompromis v svojem življenjskem okolju. Ta kompromis se po sedanjih papeških in škofovskih dokumentih imenuje — nova evangelizacija. To mora biti tudi aktualna tema naših romanj: vrniti svet Kristusu. Toda za nas, argentinske Slovence, mora biti neposredna skrb evangelizacija Argentine in naše matične domovine oz. domovine naših prednikov — Slovenije. Slovenska Cerkev, ki se na terenu sooča z veliko in odgovorno nalogo evangelizacije, potrebuje duhovno oporo vseh svojih sinov po svetu. Naše romanje k Mariji v mogočno lujansko baziliko sredi argentinske pampe naj bo tudi letos zavzeto in zavestno izpričanje tega kompromisa.

VRNITEV K OČETU

WILHELM HÜNERMANN

Mesec ijar je šel h kraju. Bin-koštni praznik je hñl pred vrati. Apostoli so po Gospodovem naročilu še enkrat potovali v Jeruzalem. Pred očmi Svetega mesta naj bi se zgodilo še zadnje veliko dejanje Gospodovega življenja.

Z Janezom je prišla tudi Jezusova Mati. Ni se vrnila v Nazaret, ostala je kar pri Janezu v revni ribiški kolibi v Kafarnaumu. Štirideseti dan po veliki noči so se apostoli spet zbrali in sicer na zajtrku v dvorani zadnje večerje. Jezus je še enkrat prišel k njim kot gost. Z njimi je jedel kruh in jim nato govoril:

„To so besede, ki sem vam jih povedal, ko sem bil še pri vas. Treba je, da se izpolni vse, kar je pisano o meni v Mojzovski postavi, prerokih in psalmih.“

Tako kakor emavška učenca, je sedaj tudi apostole spomnil na stare prerokbe. Nadaljeval je:

„Tako je pisano: Kristus bo trpel in tretji dan vstal od mrtvih, in v njegovem imenu se bo začelo v Jeruzalemu oznanjevati vsem narodom spreobrnjenje, da bodo dosegli odpušcanje grehov. Vi ste priče teh reči. In glejte, pošlal bom na vas obljubo svojega Očeta; vi pa ostanite v mestu, dokler ne prejmete moči od zgoraj!“

Vstali so in odšli po isti poti, ki so jo prehodili v tisti najstrašnejši noči. Vzpel se so na Oljsko goro, vendar se niso ustavili v vrtu Getsemani, ampak so odšli naprej proti Betaniji. Na vrhu je Jezus obstal, se obrnil in še enkrat z dolgim pogledom objel kupole in mogočne zidove Svetega mesta. Gledal je in molčal. Apostolom se je zdelo, da se bo zdaj zdaj zgodilo nekaj velikega, nekaj nezaslišanega, čudež nad čudeži.

Peter se je preril v ospredje. Glas se mu je tresel od razburjenja, ko je vprašal:

„Gospod, ali boš v tem času obnovil izraelsko kraljestvo?“

Jezus ga je žalostno pogledal. Ga Peter še vedno ne razume? Da, kraljestvo bo prišlo! Toda ne bo se imenovalo Izrael! Bog si je izbral vsa ljudstva sveta. Ko pa bo prišel Sveti Duh, učitelj Resnice, tedaj bodo padle še zadnje

sence z njihovih oči; razumeli ga bodo in se kot njegovi oznanjevalci razkropili po cestah vsega sveta.

Spet jih je nagovoril. Njegov glas je mogočno zadonel v svetle višave:

„Ni vam dano, da bi vedeli za čase in trenutke, ki jih je Oče določil v svoji oblasti. Toda prejeli boste moč Svetega Duha, ki bo prišel na vas in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta!“

Besede so slovesno odzvanjale po pobočju Oljske gore. Obraz mu je zasijal v čudoviti svetlobi. Žarki nadnaravne luči so lili iz njegovih ran na rokah, nogah in prsih. Sedaj je zažarelo tudi njegovo oblačilo. Da, tako kakor takrat, ko se je spremenil na gori Tabor!

S sinje modrega neba se je spustil srebrn oblak in obstal pri njegovih nogah. Prav takšen je nekoč obdajal največjo svetinjo njihovih prednikov — skrinjo zaveze.

V njegovi bleščavi se je začel dvigati. Še enkrat je dvignil roko, blagoslovil enajsterico in svojo mater, ki je stala ob njegovem najdražjem učencu, nato se je dvignil više in više v večne višave, od koder je nekoč prišel, da bi odrešil svet.

Ko so še vedno negibno stali in strmeli v nebo, sta pri njih z rahlim šumom obstala nebeška glasnika, dva angela v svetlih oblačilih, kot da so tkana iz sončnih žarkov, in sta jih nagovorila:

„Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo prišel prav tako, kakor ste ga videli iti v nebo!“

Vesolja in žalosti so bila polna njihova srca, ko so se vračali na Sion. Videli so Gospoda v njegovi slavi! Odšel je k Očetu, v večne višave, v neminljivo kraljestvo luči, v slavo božjega Sina! Sami pa so ostali tu, na mračni zemlji, da bodo zanj pričali! Ah, ubogi, nemočni ljudje so! Kako naj uresničijo svoje poslanstvo?

„Maran atha!“ so v svojih srcih hrepenéce vzdihnil.

„Gospod, pridi kmalu!“

Marija, Gospodova Mati, je kot tolažnica ostala med njimi. Skupaj z

Praznik Gospodovega vnebohoda

Štirideset dni po veliki noči obhajamo Gospodov vnebohod, ki je dopolnitev njegovega vstajenja. Praznik Gospodovega vnebohoda bo letos v četrtek 20. maja, v Argentini pa ga bomo obhajali naslednjo nedeljo, 23. maja. Jezusov vnebohod je njegov slovesni, vidni vhod v nebeško slavo. Kristus je šel v nebesa kot prvorojenec med mnogimi brati, da nam prorok pripravi. Vnebohod je trden temelj, na katerem sloni upanje vsakega kristjana, da bo imel delež s Kristusom pri njegovi večni slavi.

POJASNILO:

Zaradi jubilejnega gradiva v tej številki DŽ je izpadel Grozdetov življenjepis. V prihodnji številki bomo nadaljevali z objavljanjem.

Nameni Apostolata molitve za maj

Splošni:

Da bi mladi v moči daru Svetega Duha, ki so ga prejeli pri birmi, bili v svojem okolju pogumne priče za Kristusa.

Misijonski:

Da bi vsaka žena videla v Mariji, Materi Cerkev, svoje poslanstvo za družino, družbo in Cerkev.

Slovenski:

Da bi se po Marijinem zgledu in priprošnji dekleta odločila in navdušila za redovno življenje.

njo so v molitvi dvigali roke in prosili za moč z višav, ki jim jo je bil Gospod obljubil.

„Pridi, Sveti Duh! Daj nam svojo luč in ogenj! Pridi z ognjenim viharjem svoje ljubezni! Pridi v naša srca! Strah in malodušje v njih sežgi! V svoji luči nam daj spoznati Resnico! Daj, da bomo oznanjevalci tvoje slave! Amen!“

Rekel, rekla boš: Najlepši dan!

VLADIMIR KOS

*Iz groba vstal je tretji dan —
pojdiva k Jezusu z zahvalo!
Ni reba kril aeroplana
do daljnjega Nebes pristana —
Gospod je Sveti kruh postal.*

*Prišel je z groba spet v naš svet —
pojdiva se Mu tja zahvalit,
kjer Sveti Kruh je, v moč Odeti,
ki z njo je mogel smrt zavzeti,
ki z njo Nebo je v snov pozval.*

*Lahkó bi bil očem se skril,
stražarjem pustil praznost groba
in prt, ki vanj so Ga zavili —
a On se vrnil k nam je, čil in
smehljuje se z apahom sob.*

*Z enako vsemogočnostjo,
pomisli, hoče biti Hrana —
zahvaliva se Mu za to Prirčnost,
za to vstajenjsko, sredi hiš Navzočnost!
V njej najdeva najlepši Dan.*

BINKOŠTI — praznik Svetega Duha, duha resnice in ljubezni

Petdeset dni po veliki noči so binkošti, praznik Svetega Duha. Delovanje Svetega Duha se je očitno pokazalo na prvi binkoštni praznik, ko so bili zbrani napolnjeni s Svetim Duhom in so govorili in razumeli različne jezike.

Binkoštni dogodek, ki se je odigral petdeset dni po veliki noči, ni nekaj končanega temveč se nenehno obnavlja in razvija. Sveti Duh je navzoč v Cerkvi in v posameznih vernikih in jih razsvetljuje, posvečuje in vžiga v njihovih srcih ogenj svoje ljubezni. Z binkoštnim praznikom se konča velikonočni čas — sveto petdesetdnevje.

Sveti Duh, ki je Duh resnice in ljubezni, ima v našem krščanskem življenju posebno vlogo in pomen. Zelo priporočljivo je, da bi vsak dan molili molitev „Pridi Sveti Duh, napolni srca svojih vernih“ zase, za papeža, škofo, duhovnike in vernike.

Apostol Pavel nam naroča, naj živimo iz duha in delamo po duhu. Pri tem pa navaja sadove duha, ki so ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blagost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost in samoobvladanje (Gal 5, 22). Za sadove kakor tudi za darove Svetega Duha moramo vedno znova prositi, a tudi sami z njimi sodelovati.

V 5. poglavju pisma Galačanom nas apostol opominja, naj se osvobodimo del mesa in se odpremo delovanju duha. V današnjem svetu doživljamo velike skušnjave, da bi tudi sami podlegli delom mesa v najrazličnejših oblikah. Zato so apostolove besede toliko večjega pomena.

Sveti Duh je duh resnice in ljubezni. Če se mu odpremo in ga sprejmemo, živimo v resnici, ki nas osvobaja, in v ljubezni, ki nas združuje.

Binkošti komo letos praznovali v nedeljo 30. maja.

Začetna prireditev osnovnih šol v dvorani Slovenske hiše.

Kaj nam naroča četrta božja zapoved?

LOJZE KUKOVICA

Deset božjih zapovedi je razdeljeno na dve polovici. Prve tri zapovedi natančneje določajo, kako izpolniti prvo in največjo zapoved, namreč: „Ljubi Gospoda, svojega Boga“, ostale pa določajo, kako naj izpolnjujemo drugo veliko zapoved, namreč ljubezen do bližnjega. O prvih treh zapovedih smo že pisali v DŽ v zvezi z novim katekizmom katoliške Cerkve. Preostane nam kratko predstaviti še nauk o ostalih sedmih zapovedih, kakor jih prikazuje novi univerzalni katekizem. In to bomo poskušali storiti v naslednjih številkah naše revije.

Četrta božja zapoved se glasi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel v deželi, ki ti jo dá Gospod, tvoj Bog“ (2 Mz 20. 12). Izrecno se ta zapoved obrača na otroke v njihovem odnosu do staršev, vključno pa so v isti zapovedi izpovedane dolžnosti ostalih družinskih članov med seboj. Nanaša se pa tudi na dolžnosti vseh tistih, ki so deležni božje oblasti, kot so starši, varuhi, učitelji, delodajalci in predstojniki, ki vodijo v božjem imenu kakšno skupnost.

Dolžnost otrok do staršev

Božje očetovstvo je vir človeškega očetovstva. Kakor so torej vsi ljudje dolžni spoštovanje Bogu, svojemu skupnemu Očetu, tako so tudi otroci dolžni spoštovati svoje starše. To spoštovanje je izraz otrokove hvaležnosti do tistih, ki so mu dali življenje, mu izkazujejo ljubezen in odgovorno skrbijo zanj. Sveto pismo lepo pravi: „Z vsem svojim srcem spoštuj očeta in bolečin svoje matere ne pozabi! Spominjaj se, da si po njih dobil življenje! In kako jim hočeš povrniti, kar so oni tebi storili?“ (Sir 7, 28-29). Zato morajo otroci, tako nedorasli kot tudi že dorasli, dokler živijo pri svojih starših, te tudi ubogati v vsem, kar starši odredijo v njihovo dobro in dobro družine. Vsi otroci, tudi če so že odrasli, so po svojih močeh dolžni tako materialno kot moralno pomagati svojim staršem, posebej v boleznih in letih starosti. Spoštovanje do staršev ustvarja v družini lepo in prijetno ozračje, da tudi drugi člani družine živijo med seboj v lepem odnosu. Posebno hvaležnost smo vsi dolžni tistim, ki so nam posredovali dar vere, krsta in življenja v Cerkvi.

Dolžnosti staršev do otrok

Starši z rodno še zdaleč niso izpolnili svojih dolžnosti do otrok. Skrb za otrokovo fizično, duhovno in moralno vzgojo je dolžnost očeta in matere, dokler otrok ni vstopil v svoje samostojno življenje. Starši morajo v svojih otrocih gledati božje otroke in jih tudi spoštovati kot božje otroke. Predvsem naj z dejanji izpričujejo svojo skrb za vzgojo otrok v domačem domu. V svoji vzgoji naj dajejo veliko prostora umešanosti, odpuščanju, spoštovanju in nesebičnemu služenju. Zlasti jim morajo z dobrim zgledom biti vzor krepostnega življenja. Starši morajo biti tudi prvi vzgojitelji vere svojih otrok. Ta vzgoja se mora začeti že v najnežnejši otroški dobi. Med velike vzgojne naloge spada tudi to, da svojim otrokom pomagajo odkriti, kam jih Bog kliče. Pri tem se morajo zavedati, da imajo otroci dolžnost in pravico, da sami izberejo svoj

poklic in življenjski stan. Starši naj jim pri tem odločanju s svojim svetom stoje ob strani. Če starši spoznajo, da Bog kakšnega njih otrok kliče v svojo izključno službo v duhovništvu ali redovništvu, naj mu bodo za to izvolitev iz srca hvaležni.

Dolžnosti civilnih oblasti in državljanov

Kdor izvršuje kakšno oblast, naj se zaveda, da je v službi tistih, katerim ukazuje. Oblast je treba izvrševati v skupno dobro in v okviru moralnega reda. Nihče nima pravice kaj odrediti ali ukazati, kar bi bilo proti dostojanstvu človeške osebe ali proti naravnemu redu. A tudi državljanji imajo svoje dolžnosti do nosilcev oblasti. Gledati morajo v njih božje namestnike, kajti vsa oblast je neposredno ali posredno od Boga. Državljanji morajo lojalno sodelovati z oblastjo in prav to sodelovanje zahteva včasih tudi to, da izvršujejo kritiko proti vsemu, kar nasprotuje dostojanstvu človeške osebe ali pa skupni blaginji. Ta skupna blaginja je naloga vseh državljanov in jo ti izvršujejo, ko plačujejo davke, izvršujejo volilno pravico in branijo svojo domovino. Državljanji imajo v vesti dolžnost, da niso pokorni predpisom civilnih oblasti, kadar ti nasprotujejo mo-

Šola dr. Gregorija Rožmana v San Martinu. Katehet dr. Jure Rode, voditeljica šole Katica Dimnikova, Saša Golobova, Andreja Verbič, Sonja Zorko, Danica Petkovšek, Ani Strle, Angelca Podržaj in Lučka Kastelic.

Odnosi otrok do staršev

Če zapoved pravi: Spoštuj očeta in mater, je v tem izrazu obseženo nekaj več, ko nam navadno pove beseda „spoštuj“. Sveti Pavel pravi: „Otroci, bodite svojim staršem poslušni v vsem, zakaj to ugaja Gospodu“ (Kor 3, 20).

Starše moramo spoštovati, ker so za Bogom naši največji dobrotniki. Dali so nam življenje in skrbeli toliko let za našo vzdrževanje. Spoštovati moramo starše, kljub temu, da imajo napake (in kdo jih nima?) ali tudi če ne naredijo vsega, kar bi morali.

Starše moramo tudi ljubiti. To se nam zdi še samo po sebi umevno, da ljubimo tiste, ki so nam dali življenje in se toliko žrtvovali za nas. Grehu proti staršem so težji, kot če bi isto krivico storili nekemu drugemu. Danes je takih grehov veliko. V želji po samostojnosti in neodvisnosti mnoge mlade družine izrinejo starše čisto na rob svojega zanimanja, če jim celo ne naredijo krivico, da se polastijo njihovega stanovanja, starše pa dajo v dom onemoglih. Pa tudi če jim ne naredijo naravnost krivice, je hudo že to, da se zanje ne zmenijo. Pustijo jih same, ne zmenijo se, ali imajo sredstva za človeka dostojno življenje, jih ne obiščejo... Zgodi se, da otroci leta in leta sploh ne pišejo. Tudi če starši niso potrebni pomoči, je do njih krivično, da po tolikih žrtvah, ki so jih imeli z otroki, ne vedo o njih ničesar ali zelo malo, da niso vredni nekaj pozornosti in hvaležnosti svojih otrok.

Pokorščina je beseda, ki jo mladi neradi slišijo. Človek je edino bitje, ki postane samostojno šele po dolgih letih. Petnajst, dvajset let potrebuje starše, ne samo za svoj ekonomski obstoj, pač pa tudi pri najvažnejših odločitvah. Otrok ni sposoben oceniti okoliščine in dejanja, da bi vedel, kaj je prav in kaj ne. Zato se morajo v mnogih stvareh zanj odločiti

ralnemu redu, temeljnim pravicam človeške osebe ali pa evangelijskemu nauku. V Svetem pismu je namreč rečeno: „Boga je treba bolj ubogati kot ljudi“ (Apd 5, 29). V izrednih okoliščinah imajo državljani celo pravico, da se z orožjem v roki upró zatiralcu. Seveda to le, kadar so v celoti izpolnjeni določeni pogoji za to skrajno sredstvo.

Končno ima tudi Cerkev pravico, da v božjem imenu izreka moralno sodbo o stvareh, ki sicer spadajo v politično življenje naroda, kadar to zahteva obramba osnovnih pravic državljanov in zveličanje duš.

Četrta božja zapoved

FRANC BOLE

starši. Bolj ko dorašča, bolj postaja samostojen, dokler se popolnoma ne osamosvoji. Eni to dosežejo prej, drugi pozneje. Vse moderne družbe priznavajo staršem pravico, da do neke dobe odločajo namesto svojih otrok, ki tega še niso sposobni. Take odločitve, ki pripadajo staršem, je tudi verska ali drugačna vzgoja, zato bi šola glede versko nazorskih vprašanj ne smela vzgajati otrok v nasprotju z željami staršev, ki imajo ne samo pravico, ampak tudi dolžnost vzgajati otroke v skladu s svojo vestjo in prepričanjem. S tem pa ni rečeno, da morajo otroke siliti k takemu ali drugačnemu prepričanju, pač pa jim podati razloge svojega prepričanja, da se bo otrok odločal brez pritiska. Najvažnejši pa je njihov zgled, ker otrok že po svoji naravi posnema starše. Sicer pa bomo o dolžnostih, ki jih imajo starši do otrok, govorili posebej. Otroci pa starše niso dolžni ubogati, če bi ukazali kaj slabega, kajti „Boga je treba bolj poslušati kot ljudi“, je rekel sveti Peter.

Odnosi staršev do otrok

Danes starši na splošno zelo skrbijo za telesni razvoj svojih otrok. Včasih je ta skrb celo pretirana, zlasti v oblačenju, hrani, razvedrilo, igračah... V skrbi za te dobrine se starši pehajo za čim večjim zaslužkom, ki jih tako zaposli, da nimajo več časa, da bi se posvetili osebno otrokom. Ker so morda v svoji mladosti sami občutili pomanjkanje teh dobrin, mislijo, da bodo otroke osrečili, če jim jih nudijo v čim večjem obilju. Otroci, zlasti v dobi doraščanja, pa čutijo vedno večjo potrebo po osebnem stiku s starši in bi bili veliko srečnejši, če bi jim starši posvetili več časa, pa manj denarja. Starši se potem čudijo, kako da njihovi otroci niso srečni ob vsem tem, kar jim nudijo. Zanimiv je pojav, kako ravno otroci bogatih in dobro stoječih staršev zapustijo vse udobe domače hiše, zbežijo od doma in raje živijo v revščini, kot da bi se vrnili domov, kjer bi imeli vse, le osebnega stika s starši ne. Raje se zadovoljujejo s pozornostjo, ki jim jo izkazujejo drugi, ki so v enakem položaju. Tako nastajajo skupine hipijev, komune, moderni potepuhi, ki niso našli dovolj topline v do-

mačem domu.

Starši morajo spoštovati osebnost otroka toliko bolj, kolikor večji je. Ko mu nekaj ukažejo, naj mu tudi povedo razlog. S tem bo za otroka pokorščina staršem mnogo lažja, starši pa otroka obenem vzgajajo za samostojno razsojanje. Starši pa ne smejo ugoditi vsaki otrokovi želji, kot to mnogi delajo. S tem razvajajo otroka, ki misli, da mora doseči vse, kar si zaželi. V življenju bo namreč kmalu spoznal, da to ni mogoče in bo njegovo razočaranje še večje. Mnogi taki razvajeni otroci postanejo pravi tirani svoje okolice in se sploh ne ozirajo na druge. Otrok se mora naučiti premagovanja, kar mu bo v življenju pomagalo, da ne bo obupal pri vsakem neuspehu. Vera je staršem v tem oziru v veliko pomoč, saj bo otrok mnogo lažje premagal svoje želje in trmo, če bo imel tudi versko utemeljitev.

Starši so dolžni skrbeti tudi, v kakšno družbo hodi njihov otrok, da ne zapade slabim vplivom. Kot skrbijo, da raste njegovo znanje v šoli, tako morajo skrbeti za njihovo versko rast. Ne samo, da ga pošiljajo k verouku, ampak da skrbijo tudi, da otroci molijo skupno z družino, da so mu oni prvi katehetje že od najznejših let.

Nekateri pravijo, da naj se glede verske vzgoje otrok odloči sam, ko bo dovolj star, ali bo veren ali ne. Tako mnenje je popolnoma zgrešeno, saj tudi ne čakajo, da se bo otrok odločil, ali bo hodil v šolo ali ne, ker bo takrat, ko bo spoznal koristnost šole, že veliko zamujeno. Tako tudi verske vrednote ne morejo biti prepuščene še nezrelemu odločanju oziroma razsojanju otroka. Ko bo odrasel, se bo itak moral sam odločiti za svojo vero, vendar če vere ne bo poznal, se zanj ne bo mogel odločiti. Ko krstimo že majhnega otroka, se starši namesto njega odločijo, da sprejmejo v otrokovem imenu dragoceno zapuščino. Nihče ne bi očital staršem, če bi to storili za kakšne zemeljske vrednote in bi namesto njega sprejeli zapuščino, ki bi mu jo nekdo ponujal, pa najbi bilo to v denarju, posesti ali v drugih dobrinah. Za nas kristjane pa je vera še mnogo vrednejša „zapuščina“, ki je človek ne uživa samo nekaj let, ampak večno.

Sveto Rešnje telo — hrana za krščansko življenje

IVAN LIKAR

- Ime „sveto Rešnje telo“ pomeni navzočnost Jezusa pod podobama kruha in vina.
- Jezusovo učlovečenje se po evharistiji nadaljuje in tako je Bog z nami.
- Jezus je napovedal ustanovitev evharistije po čudežni pomnožitvi kruha in rib, postavil pa je sveto Rešnje telo pri zadnji večerji na veliki četrtek.
- Obhajilo je združenje celotnega človeka s celotnim Kristusom.

Ime

Sveto Rešnje telo (Odrešenikovo) telo je tretji zakrament med zakramenti uvajanja v krščansko življenje: krst, birma, sveto Rešnje telo. Z grško besedo imenujemo ta zakrament evharistija, kar je zelo bogat izraz. Pomeni namreč Jezusovo navzočnost v posvečenem kruhu in vinu, pomeni Jezusovo daritev nebeškemu Očetu, pomeni končno hrano za krščansko življenje (obhajilo). Evharistija pomeni po naše zahvala, zahvaljevanje. Božje ljudstvo se z njo zahvaljuje Bogu tako, da se pridruži zahvali Jezusa Kristusa.

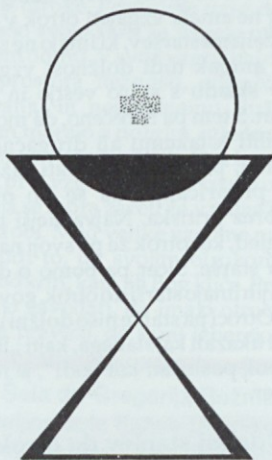
Poleg imena evharistija so še mnoga druga imena (v slovenščini npr. maša), ki kažejo na bogastvo in odličnost zakramenta. Nekaj imen: Gospodova večerja, Jagnjetova gostija, lomljenje kruha, oltarni zakrament, zakrament ljubezni, sveta večerja... Ime „sveto Rešnje telo“ poudarja predvsem navzočnost Jezusa pod podobama kruha in vina.

Nadaljevanje učlovečenja

Na evharistijo je treba gledati v luči učlovečenja. Kdor ne veruje, da je Bog postal človek v osebi Jezusa Kristusa, ne ve, kaj početi z vsemi zakramenti in prav tako ne z evharistijo. Jezusovo učlovečenje se po evharistiji nadaljuje in tako je Bog z nami.

Napoved evharistije

S čudežno pomnožitvijo kruha je hotel Jezus pripraviti učence in množico, da bi lažje sprejeli nipej njegovo obljubo o podaritvi svojega telesa, potem pa podaritev samo pri zadnji

večerji. Čudež opisujejo vsi evangelisti. Ko so ljudje videli, da je z nekaj kruha nasitil veliko množico, so rekli: „To je zares prerok, ki mora priti na svet.“

Napoved je znana kot Jezusov govor v Kafarnaumu (Jan 6, 22-71). Višek govora so brez dvoma naslednje besede: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Moje meso je resnična jed in moja kri resnična pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“

Morda bo kdo rekel: Ja, to je pesniški izraz za Jezusovo voljo, da se dá ljudem popolnoma na razpolago. To je le simbolika za Jezusovo ljubezen (tako razlagajo protestantje, da je maša samo spomin na Jezusovo daritev). — Iz poročila evangelistov zvemo, da ni tako. Mnogi učenci so namreč rekli: „Nevzdržna je ta beseda. Kdo jo more poslušati? Po tistem je precej njegovih učencev odšlo in niso več hodili z njim“ (Jan 6, 60. 66). Odstop učencev je dokaz, da so Jezusa razumeli dobese-

dno in pravilno (pravilno seveda toliko, kolikor so takrat mogli): da bo on resnična jed in pijača svojim vernikom. Če bi šlo le za neko simboliko, potem Jezus ne bi tvegval vsega in rekel apostolom: „Ali hočete tudi vi oditi“ (Jan 6, 67)?

Postavitev evharistije

Zgodilo se je pri zadnji večerji na veliki četrtek. Jezus je vzel kruh, ga blagoslovil, razlomil in dal učencem z besedami: Vzemite in jejte od tega vsi, to je moje telo, ki se daje za vas. Prav tako jim je ponudil čašo (kelih) z vinom in rekel: Vzemite in pijte iz njega vsi, to je kelih moje krvi, nove in večne zaveze, ki se za vas preliva. To delajte v moj spomin (prim Mt 26, 26; Lk 22, 19; Mr 14, 22). Apostol Pavel je okrog leta 50 (17 let po Jezusovi smrti) pisal Korinčanom, kako naj obhajajo Gospodovo večerjo: „Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil: Gospod Jezus je tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in se zahvalil, ga razlomil in rekel: To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin. Prav tako je vzel tudi kelih po večerji in rekel: Ta kelih je nova zaveza, sklenjena z mojo krvjo. Kolikor boste pili, delajte to v moj spomin! Zakaj kolikor boste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride“ (1 Kor 11, 23-26). Pavel misli na uživanje resničnega telesa in prave Gospodove krvi, saj tudi resno opozarja: „Kdor bo torej nevedno jedel ta kruh ali pil Gospodov kelih, se bo pregrešil nad Gospodovim telesom in krvjo“ (1 Kor 11, 27). Če bi šlo pri evharistiji le za simboličen obed v spomin na Jezusa — čemu tako resno opozorilo? Nevedno „jesti in piti“ pomeni prjeti sveto obhajilo v smrtnem grehu, ali kot rečemo: božjeropno.

Jezusova navzočnost

Iz Svetega pisma, iz učenja in prakse Cerkve od vsega začetka je jasno razvidno, da gre za resnično Jezusovo navzočnost v posvečenem kruhu in vinu. Apostoli so ponavljali, kar je Jezus storil pri zadnji večerji — pač v moči ukaza: To delajte v moj spomin. Isto delajo nasledniki apostolov (škofje) in njihovi pomočniki (duhovniki), ker so v zakramentu mašniškega posvečenja pridruženi na odličen način velikemu duhovniku Kristusu in so tako njegovo „orodje“.

Spremeni pa se samo bistvo kruha in vina, ki po posvetilnih besedah ni več kruh in vino, ampak Jezusovo telo in kri. Zunanje lastnosti kruha in vina ostanejo (okus, barva, oblika...). Pod vsako podobo, kruha in vina, pa je živi Jezus. Zato pod podobo kruha ni samo njegovo telo, ampak tudi njegova kri, in pod podobo vina tudi njegovo telo. Prejmemo celega Jezusa, tudi če zaužijemo samo eno podobo. Iz praktičnih razlogov se verniki rimskega obreda obhajajo običajno samo pod podobo kruha, vendar s tem niso nič prikrajšani, ker so že tako prejeli celega živega Jezusa, njegovo telo in kri.

Jezusova daritev

Daritev pomeni popolno izročitev Bogu. Jezus je to storil na križu: bila je popolna izročitev, saj je prelił kri do zadnje kaplje. Njegova daritev je bilo najvišje možno dejanje ljubezni. Pravil jo je kot tisti, ki je zaradi učlovenjenja „povzel“ v sebi ves človeški rod in tako svet zopet spravil z Bogom. V evharistični daritvi se zgodi isto kot na križu, le način je drugačen. Rečemo, da se Jezus daruje na nekrvav način.

V stari zavezi so številne predpode Jezusove daritve. V templju so darovali precej krvavih daritev (jagnjeta, govodi...), še več pa nekrvavih (poljski pridelki). Najodličnejša predpodeba je gotovo velikonočno jagnje, ki so ga Izraelci darovali in jedli za veliko noč (tako tudi Jezus na veliki četrtki). Velikonočno jagnje so darovali in jedli v spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti pod vodstvom Mojzesa v 13. stoletju pred Kristusom.

Na daritveni značaj evharistije (maše) lepo kaže tudi ločenost podob: Jezus je posebej daroval kruh in posebej vino. S tem je na nekrvav način izvršil ponavzočitev krvave daritve na križu, kjer je resnična ločitev krvi od telesa oziroma izkrvavitve povročila smrt. Na

nasilnost Jezusove smrti na križu kaže tudi obred lomljenja kruha (hostije) pred obhajilom. Na daritev kažejo posvetilne besede same, saj Jezus pravi, da se „daje za“ nas in da svojo kri „preliva za“ vse — v spravo za naše grehe. Evharistija seveda ni le pravna daritev, ampak tudi zahvalna in prosilna. Je daritev, ki daje Bogu največjo čast.

Evharistija je srečanje z Jezusom

Svetemu obhajilu lastni učinek je življenjsko zedinjenje celotnega človeka s celotnim Kristusom. Življenjsko zedinjenje pomeni utrditev krstnih vezi s Kristusom. Iz trte, ki je Kristus, se preliva v mladike (vernike) božje življenje. Lahko govorimo o pobožanstvenju. Jezusova beseda Nikodemu „Treba vam je, da se znova rodite“, se pri obhajilu popolnoma uresničuje. Krst razumemo kot rojstvo novega človeka, obhajilo pa kot hranjenje. Kakor je telesu potrebna vsakdanja hrana, tako je vsakdanje (ali vsaj pogostno) obhajilo potrebno tudi novemu človeku.

Obhajilo je združenje celotnega človeka s celotnim Kristusom. Celotni človek nam pomeni človeka po duši in telesu. Obhajilo ni združenje le s človeško dušo; duša in telo tvorita namreč enoto, ki jo le telesna smrt za nekaj časa razbije. Tudi telo je določeno za povečanje in vstajenje. V Kristusu bo vstajenje celega človeka. Obhajilna pesem lepo pove: „Presrečno tudi je telo, ki prejme Jezusa lepo. V nebeški časti sodni dan dejano bo na desno stran.“ Kako spoštljiv odnos bi morali imeti verni ljudje do svojega telesa in do teles drugih!

Zedinjenje s celotnim Kristusom se poudarja zato, ker se združimo tudi z vsemi tistimi, ki so „v Kristusu“ — to je z vsemi krščeni (skrivnost trte in mladik). Na to veselo resnico premalo mislimo in jo gotovo premalo živimo. Že obed telesne hrane močno združuje ljudi; koliko bolj združuje ljudi nebeški Kruh! Evharistično bratstvo med božjim ljudstvom nakazuje in uresničuje obhajanje in prejemanje evharistije. Večkrat ponovljeni nagovor pri maši „bratje in sestre“ bi ne smel biti fraza, ampak vzklík, ki izraža resničnost.

Uvajanje v evharistijo

Uvajanje je naloga vse župnijske skupnosti, posebej staršev, duhovnika in kateheta. Začenja se s krstom, potem pa se nadaljuje starosti primerno.

Pri uvajanju ne gre le za pouk; to je le del uvajanja. Ker so prva leta zelo odločilna za vse življenje, so odločilna tudi za evharistično življenje. Posebni poudarki: vzgoja za skupnot, čut za drugega, smisel za darovanje, odnos do telesne hrane, čut za praznovanje, čut za podaritev in sprejem odpustanja, izkustvo prošnje, izkustvo hvaležnosti...

Ko ima otrok oziroma uvajavec ta izkustva vsaj v minimalni meri in ko ima rad Jezusa in vse ljudi, se sme polno udeležiti evharistije (prejeti obhajilo). Rečemo tudi, da sme k obhajilu, kdor je v božji milosti. Kdor ni v božji milosti (v prijateljstvu z Bogom), mora prej opraviti dobro spoved, kjer mu Bog greh odpusti. To je hotel Jezus sam, saj bi drugače ne postavil zakramenta sprave — spovedi. Spoštljivost do evharistije zahteva tudi, da eno uro pred obhajilom nič ne jemo in ne pijemo. Piti smemo le vodo. Izjema pa so bolniki.

Duhovna priprava je še važnejša od zunanje drže, ki ima ravno namen spodbujati pravilno notranje zadržanje. Vse obhajanje evharistije (maše) je tako zgrajeno, da nas kar najbolje pripravi na obhajilo. Koristna je seveda priprava že pred mašo. Prav tako je zelo na mestu tudi zahvala po maši, zlasti če je bilo neposredno po obhajilu malo časa.

Češčenje svetega Rešnjega telesa

Najodličnejše češčenje svetega Rešnjega telesa je ravno polna udeležba pri evharistiji. Vendar pa je zelo na mestu in v skladu z zdravim krščanskim naukom tudi češčenje svetega Rešnjega telesa izven maše. Svete hostije, ki so od obhajila ostale, duhovnik spravi za obhajilo prihodnjic in bolnikov. Tako je Jezus v svetem Rešnjem telesu vedno navzoč v vsaki župnijski cerkvi in v kapelah, ki so za to določene. Njegovo navzočnost kaže večna luč.

Češčenje svetega Rešnjega telesa je javno in zasebno. Javno je takrat, kadar je sveto Rešnje telo (Najsvečejše) izpostavljeno na oltarju ali drugem vidnem mestu v cerkvi. Vsaka župnija ima določen dan javnega češčenja. Javno češčenje je npr. tudi na veliki četrtki zvečer; sicer pa vedno, kadar se duhovnik in skupnost za to odločijo. Posebna oblika javnega češčenja je tudi procesija svetega Rešnjega telesa.

Zasebno češčenje je takrat, kadar sveto Rešnje telo ni izpostavljeno. Zasebno lahko častimo Jezusa v cerkvi kadarkoli. Prav je, da gremo k Jezusu velikokrat na obisk, saj je naš prijatelj.

I zstopiti po pol stoletja iz leninističnih katakomb ne utegne pomeniti samo vrnitev v civilno normalnost, more pomeniti tudi, da občutiš s skelečimi očmi nasilje zgodovinskega sonca. Kristjan utegne stopnjevano občutiti vso svojo odtujenost v nekem svetu, za katerega Kristus ni molil.

Res je Slovenija s svojimi cerkvami, tako na gosto posejanimi po predgorjskem svetu, s svojim poljem, zaznavanim s kapelicami in križi, dajala vtis prav tako, če ne še bolj, krščanske zemlje kakor sosednje evropske dežele. Čutil si krščanstvo v pogostnosti cerkev, v ugledu, ki sta ga še na-prej uživala duhovnik in škof, v dejstvu, da je bil najboljši pesnik naroda katoličan in da je bil katoličan tudi njegov najprodornejši mislec.

Vendar je pri tem ostajalo krščanstvo katakomb, omreženo v mikrofone UDBe, tajne policije, bilo je napol ilegalno krščanstvo, v katerem je bil katoličanu zaprt vsak dostop v državno kariero, recimo v politiko, v diplomacijo, v armado.

Kaj more torej reči po tem polstoletnem izkustvu slovenski katoličan bratu, ki je živel v prostosti?

Predvsem, da je ob izstopu iz katakomb brez vsake triumfalistične skušnjave. Zaveda se namreč, da ko se vrača v prostost in v Evropo, se sploh ne vrača v zemeljski raj, ampak le v možnost bolj človeškega življenja, ki pa ostaja še zmeraj zajeto v koordinante solzne doline. Tudi v polnem uživanju vseh civilnih pravic ostaja v areni življenja, kjer Vir natus ex muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis. Kjer ne more obstajati drugače kakor s Pavlovo bojno opremo ob boku, z njegovim ščitom in z njegovim oklepom, zmeraj pripravljen na napad trojnega poželenja, zmeraj vpleten v dinamiko sveta, ki ostaja Kristus v temelju uporen. Zunaj katakomb pa ga bolj kakor pravica čaka dolžnost spustiti se v boj na za njegovo vest izredno tveganem področju, miniranjem s častihlepjem in dvoilčnostjo, kakršno je področje politike.

Toda če v njem ni triumfalizma, je pa hvaležnost do Boga, da mu je dan izkusiti ne le Učeničev križ, njegovo družbeno izrinjenost, trenutke Getsemanija, pač pa tudi njegovo slavo. Slavo, ki nima nič skupnega s padcem policijskega socializma. Šlo je za slavo, ki jo je občutilo samo srce.

Bila je milost, da je mogel skoraj kakor po novem zakramentu spet doživeti z občutkom notranjega zmagozslavja krščanski in katoliški fenomen v vsej njegovi večni mladosti, v vsej njegovi vznemirajoči izvirnosti, v vsej njegovi neizmerni veličini.

OB IZSTOPU IZ KATAKOMB

ALOJZ REBULA

Kje bi mogel močneje kot v zadušljivem imanentnem Marxovem obzorju občutiti osvobajajočo Kristusovo besedo? Kje bolj kot v civilizaciji, ki je je sama ideologija in proizvodnja, dialektični materializem in težka industrija, dojeti vabilo blagov? Kje v poživiljenih družbenih odnosih bolj začutili plemenitost krščanskega etosa? Kje v bolečem pogrešanju človeških stikov, v brezupni osamljenosti bolj uživati evharistično prisotnost Učenika? Kje bi mogli bolj kot v psihični puščavi izredno nezapljivega policijskega režima čutili tolažečo in toplo navzočnost cekvenega materinstva?

Da, Cerkev kot ustanove. To je treba v dobi, ko se tako pogostoma srečujemo z besedno zvezo „Kristus da, Cerkev ne, zares podčrtati. Cerkev je bila v komunizmu nenadomestljivi Kristusov okop.

Zato bi slovenski katoličan mogel takole povzeti svojo katakombsko izkušnjo: bila je zanj novo ozaveščenje o veličini krščanstva, o edinstvenem in neprimerljivem liku Jezusa Kristusa, o neumrljivosti Cerkev. Una, sancta, catholica et apostolica.

V katakombah aktivistično-organizacijsko načelo ni prišlo v poštev. Ostala je samo vera. Zgled vernega brata, stik s katoliškimi prijatelji, prejem spodbudnega pisma, spoved pri svetniškem duhovniku, Mertonova, Maritainova ali De Lubacova knjiga, če mu je prišla v roke: to predvsem je nekaj štelo za katoličana. Tako je doživljal svojo katoliško pripadnost. Vera je bila njegova hrana in njegovo upanje.

Zato katoličan, ki je izstopil iz katakomb, ne bo mogel nikoli mitizirati organizacijskega načela, čeprav bo priznaval njegovo nujnost. Zanj bo ostala temeljnega pomena vera: to sidro, ki se pogreza onstran vidnega in zgodovinskega, v nadnaravno.

Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fides.

Na tej točki sem v načrtu, ki mu sedaj sledim in je bil pripravljen za predsinsodalni simpozij, govoril o kulturnih strukturah krščanstva. Govoril sem o judovstvu, o grštvu, o rimstvu. Dovolite mi še besedo

o tistem, kar se mi zdijo duša krščanstva, o svetosti, o tem fenomenu etične in neredko umske veličine, kakor nam dokazujejo krščanski geniji od Origena do Newmana.

Kdo ni ob poslušanju litanij zaznal nekak vzvišeno simfoničnega, nekaj nedoločno beethovskega v tistem veličastnem ponavljanju motivov, ki skandira stoletja z apostoli, mučenci, spoznavalci Avguštni,

Frančiški do Janeza Vianneya? Poljak Kolbe, Španec Escriva, Holanec Brandsma dokazujejo, da je Kristusovi nevesti podarjena karizma svetosti mednarodna in živa tudi v stoletju najbolj besnečih demonov, v stoletju Stalina, Hitlerja, Enverja Hodže, Pola Pot.

Mogoče je katoliška omika preveč povzdigovala organizacijo, liturgijo, književnost na škodo svetosti, ki pa vendarle ostaja ne le najzgovornejši dokaz življenjske sile evangelija, ampak predstavlja obenem fenomen moralnega junaštva tudi na čisto humanistični ravni. Na žalost se zdi, da tudi za povprečnega katoličana pripada svetost nekemu skrivnostnemu, odbijajočemu področju za robu duševne normalnosti. Ne vem, koliko so svetniki občudovani. Toda zavisti ne vzbujajo. Že sama beseda svet, se zdi, nam priključuje bolj vtis hladne prenapetosti kot pojem polnosti in lepote, tudi človeške, to prava svetost v resnici je. Koliko zgledov imamo tudi v obdobju elektrike in radia od Bernardke Soubirous do Janeza Cottolenga, od Terezije Martin do Janeza Bosca, od Maksimilijana Kolbeja do kake druge Terezije, ki je še med nami v dnevih atomov.

Z višjim vrednotenjem svetosti — poskusiti bi bilo treba na različnih nivojih homiletike, kulture, umetnosti — katoličan ne bi le osvežil studence svoje vere, ampak bi spet predstavil krščanski etos kot najčistejši humanizem. Dovolj je omeniti nenadkriljivo plemenitost krščanske etike v odnosu do dveh glavnih točk človekovega vedenja: do spolnosti in do denarja.

Evropski intelektualca, osiroteli otrok marksizma in njegovih izpeljank, išče v

smeri neke etike, mogoče v smeri svetosti brez Kristusa, v bistvu pogsanske, ki pa ne bo mogla biti več „nedolžna“ svetost Marka Avrelija. Žejen trpi naprej svojo žejo, grečo mimo slapa, ne da bi slišal njegovo bučanje govora na gori, Also sprach Kristus...

Sekvenca blagrov ostaja tudi po optimizmu koncilskega „Gaudium et spes-Veseljje in upanje“ izziv vrednotam, ki še naprej oblikujejo svet, le-ta po Janezovih besedah ni prenehal biti v hudem „en to ponero“. Gre tu za resničnost, ki jo je velik del moderne teologije utišal, ker je teologija pozabila na katastrofalno komponento človeške usode, na izvorni greh, in zdi se, kakor da hoče, omamljena od marksističnega ali tudi teilhardovskega optimizma, namesto Kristusovega križa zasaditi hegeljansko drevo prihodnosti. Govor na gori pa nam spet predlaga krščanski realizem v vsej grenkobi naše „condition humain“, a tudi v perspektivi slave. Toda gre za perspektivo, ki ni uresničljiva na ravni zgodovine, pač pa na ravni eshatologije.

Zgodovina ostaja zgodba o izgnanstvu tudi po pristanku na luni, tudi v tehnično čudežnem obdobju računalništva.

Zdi se, da niti eshatološki podatek ne vpliva več na evangelizacijsko delo. In vendar, kaj je krščanstvo drugega kakor eshatologija? In ali ni morda verska liturgija vsa načrtovana v smer večnih gričev, proti goram kraljestva? Ali ne izrekamo trikrat dnevno ob angelskem pozdravu: Nebeški Oče, po angelu si nam oznanil učlovečenje svojega Sina. Posvečuj in podpiraj nas s svojo milostjo in nas po njegovem trpljenju in križu pripelji k slavi vstajenja?

Treba je spet doživeti perspektivo vstajenja.

Z izginotjem komunizma, te zadnje krščanske herezije, izgublja človeštvo tudi velikanski eshatološki naboj, čeprav ponižanega na plitko obzorje zgodovine. To se ne nanaša samo na pripadnike tega sekulariziranega odrešeništva. Velja tudi za izredno široke kroge naprednega človeštva, predvsem intelektualcev, ki čeprav se nočejo ideološko poistovetiti z Leninovim naukom, občutijo njegov razpršeni čar in delijo z njim, mogoče podzavestno, njegovo utopično upanje. Tudi po zatonu Marxovega planeta človek ni prenehal sanjati o svojem zemeljskem rajju: ustvarjen je namreč za raj.

Kam se bo torej usmeril ta eshatološki naboj brez svojega privlačnega pola? Ali avtomatično proti Kristusovemu Severu?

Preveč optimistično, celo irealno bi bilo to upati, vsaj v predvidljivi človeški dialektiki. Kajti božja dialektika ima svoja sredstva: svoje Lourde, Fatime in — če hočete, Medjugorja.

Vprašati se je, ali se v kristjanu v nezadostni družbeni občutljivosti ni odzi-

vala ustrežna nezadostna eshatološka občutljivost. Kot nadomestek se je sprožil čez plaz sekt, katerih trdna točka je kakor pri jehovcih krčevito eshatološko pričakovanje. In vendar se ne more nobeno versko izražanje ponašati z močnejšim eshatološkim nabojem kakor krščanstvo, saj se po njem usmerja v vstajenje ne le usoda posameznika, ampak vse skupno kozmično nastajanje, ki se druži v smer vstajenja k novemu nebu in novi zemlji.

Tudi tu ne gre za nobeno novotarijo, ampak le za pristanek na jasno naročilo nesprenemljive vere, ki se širi od nicejske izpovedi do izpovedi Pavla VI.

Namignil se na sintagmo: „Kristus da, Cerkev ne“. To je sintagma intelektualca, intelektualca, pravi Lubac, ki pred ponižanim obrazom Kristusove neveste podleže skušnjavi pohujšanja.

Tu se zvestoba Cerkvi, četudi provincialni, oprezni, prilagodljivi, preveč ali premalo politični, ukorenini v samo skrivnost križa; gre za krščansko skrivnost, na katero je svet posebno alergičen. Skrivnost, ki jo je treba v tem plitkem in obupnem aktivističnem ozračju, v katerem tonemo, na novo doživeti njeno strašno svežino.

Gotovo bi danes okrožnica o križu prav tako ali še bolj pohujšala, kakor je pohujšala okrožnica Humane vitae. Pa vendar križ označuje ne le krščansko skrivnost, pač pa tudi človeško usodo, potopljeno v umrljivost in v smrtnost.

Ali ni morda vsa moderna kultura od književnosti do modroslovja, od Kafke do Becketta, od Camusa do Heideggerja, samo variacija na tragičnost človeške usode, ki jo je občutil Sofokles pred dvajsetimi stoletji? Če je po marksizmu še možno kakšno prometejstvo, bo to

tehnološko, prometejstvo strojev in kompjuterjev, prav gotovo ne bo šlo za prometejstvo, usmerjeno k ustvarjanju zemeljskega raja. No, kristjanu ni bilo treba videti zaton marksističnega prometejstva, da bi zvedel, za kakšen strahoten bluff gre. Dobro je vedel, da zemeljske razmere niso razmere domovine, ampak izgnanstva. V zadnjih letih nam to potrjuje prav tista filozofija, ki hoče biti namerono nekrščanska, če že ne protikrščanska, omejil se bom na navajanje Sartrove spoznave v „L'enferu“ in Heideggerjeve v „Geworfenheit“.

Če se danes kristjane vabi, naj obrnemo pogled h križu, ne izhaja to iz neke odtujitve, ampak iz zahteve po pristinosti. Da si prisvojimo poleg svetlobe okrožnice Gaudium et spes, tudi svetlobo in sence Hoje za Kristusom.

„Jaz sem pot, resnica in življenje“; v tej Kristusovi samopredstavitvi je že nakazana naloga, h kateri je poklican danes predvsem kristjan na splošno in posebej intelektualce.

Potrjevati Kristusa kot pot v noči vredenosti, v kateri se je Marxova pot, ki je hotela biti glavna cesta, iztekla v praznino.

Potrjevati Kristusa kot resnico, medtem ko si sledijo druga za drugo zmeraj šibkejše filozofije, zmeraj bolj slepe za pristno razsežnost človeka, za metafizično razsežnost.

Potrjevati Kristusa kot življenje v dobi, ki jo zaznamuje ne le želja po biološki smrti, od splava do evtanazije, ampak tudi slabljenje vere v nesmrtnost, celo med kristjani.

Izbrati Kristusa namreč ne pomeni toliko izbrati neprimerljivo etiko, veličasten pogled na svet, kakor izbrati nesmrtnost.

V soboto 19. decembra 1992 je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši MATIJA MAVRIČ, sin Miloša in prof. Elizabete roj. Pettkovšek.

Ali je bilo res potrebno?

PAVLINA DOBOVŠKOVA

V majskih, junijskih in julijskih mesecih se mnogim od nas, ki smo morali spremljati slovenski genocid, nehote prikazujejo slike iz žalostnih dni naše zgodovine.

...Ob Ljubljani na Trnovskem pristanu, pod cvetočimi kostanji, voz za vozom, naložen z najnujnejšim. Med culami ležeči otroci, ob vpreženih konjih ali volih zaskrbljeni očetje in matere, iskajoč živila ali sveže vode. Dolga vrsta se je le počasi pomikala proti Gorenjski. Iz strahu pred partizani so naši ljudje zapustili svoje domove — „za štirinajst dni ali tri tedne“.

...Nepozabna slika: kmečka mati je potrkala na vrata enonadstropne hiše ob Gradaščici in prosila vode za svojega malčka. Široko nasmejana gospa ji je odprla vrata in zavpila: „Poberi so, bela... Vode ne zaslužite! Z vami bomo že obračunali!“ Mati je zbežala, svoje dete je stiskala k srcu.

...Na Dolenjskem kolodvoru, na stranskem tiru, je bila dogla vrsta živinskih vagonov. Iz zamreženih lin so gledali beli obrazi. Bele roke so metale listke z imeni in naročili, ki pa nikoli niso prišli do naslovnika, ker je miličnik surovo zapodil dekle, ki jih je pobiralo.

Slike, kako so ponoči prišli iskat očeta, mater in otroke pa zapodili iz hiše. Ali kako so iz kuhinje pobrali mater, ne meneč se za dva malčka, ki

sta jokala, ker sta ostala brez mame... in še in še mnogo strahotnih slik se nam vrsti pred očmi, posebno zadnje leto, ko se iz domovine sliši vedno močnejši glas: „Pozabiti je treba, sedaj moramo gledati samo naprej! Kar je bilo, je bilo... Zbrisati je treba to dobo!“

Seveda so to glasovi tistih, katere mordá peče vest, ali onih, ki pred zunanjim svetom ne morejo zagovarjati zločinov, katere so storili. Ni več dosti živih pričevalcev tiste dobe. Tisti, ki pa le še dvigamo glasove, naletimo na trdo, brezčutno steno celó takšnih, ki sicer niso bili prizadeti, ki bi se pa le morali zanimati za slovensko zgodovino pred petdesetimi leti. In jo raziskovati. Namesto tega pa dobivamo odbijajoče, često posmehljive odgovore ali celo ponižujoče komentarje. Kakor da protikomunisti ne bili vredni pravic in časti človeka, kakor da bi še danes bili nekaj, kar je samo ovira za pohod v „novo dobo“.

Po petdesetih letih se vprašujemo, ali je res bilo potrebno, da smo Slovenci doživljali takšne strahote. Toliko pobojev, toliko porušenih domov in cerkvá, toliko narodne, kulturne imovine uničene! Zakaj je bilo treba netiti sovraštvo med nami Slovenci, ki smo številčno tako majhni, da nas je vseh skupaj komaj za eno večje mesto?

Vernim in praktičnim katoličanom je tuja misel na karšnokoli maščevanje. Imamo pa vso pravico in tudi dolžnost, da zahtevamo, da se prične uradno in nepristransko raziskovanje naše polpretekle zgodovine, s treznim in zgodovinsko pogojenim ugotavljanjem vzrokov in povišja za slovensko narodno tragedijo.

Nepristransko je treba ugotoviti, ali je res bilo potrebno upreti se tisočkrat močnejšemu okupatorju — ali pa je bila le s spretna pretveza prikrite revolucije. Zakaj ne bi priklicali v spomin Kidričevih besed, takoj ob začetku vojne: „Pripravili jih bomo tako daleč, da bodo prisiljeni sprejeti orožje od okupatorja!“ Res, koliko nedolžnih žrtev je bilo, predno se je Slovenec odločil za samoobrambo!

Ne bojmo se posegati v zgodovino! Le narod, ki se zaveda svoje preteklosti in se uči iz svojih uspehov ali napak, je zrel narod, sicer ostane vedno na stopnji narazvitega otroka! Tudi demokracija se krepi le z resnico — uniči pa se z lažjo! Vsi Slovenci želimo, da bi v naši mladi, samostojni državi vladala prava demokracija!

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Kučan na obisku pri papežu,

Prvi uradni obisk neke tuje države je opravil predsednik Republike Slovenije v Vatikan. Obisk je bil 19. februarja. Slovensko delegacijo, poleg predsednika Milana Kučana s soprogo so bili v njej še zunaji minister Lojze Peterle s soprogo, slovenski veleposlanik pri Svetem sedežu dr. Štefan Falež in svétnik v zunanjem ministrstvu Peter Toš, je papež pričakal v sprejemni dvorani. Janez Pavel II. je Kučana povabil na zasebni pogovor v svojo knjižnico. Po več kot polurnem pogovoru so se v knjižnici zbrali še ostali člani slovenske delegacije, nato pa se je začel javni del uradnega sprejema. Kučan je prebral pozdravni nagovor, papež pa se mu je zanj zahvalil in v slovensčini prebral svoj govor. Obisk pri Apostolskem sedežu, je dejal Janez Pavel II., izraža in potrjuje starodavne vezi vere, ki povezujejo večino slovenskega naroda s katoliško Cerkvijo. Kučan je povabil papeža, naj uradno obišče Republiko Slovenijo, papež pa je dejal, da bo rad obiskal Slovenijo, kadar mu bodo splošne razmere to dovolile.

V soboto 26. decembra 1992 je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši MARTIN TOMAŽ SMOLE, sin Inž. Stankota in cont. Marte roj. Koželnik.

TE DNI — pred enainpetdeseto obletnico smrti prof. Lamberta Ehrlicha so me misli zanesle na kraj njegovega mučeništva. Moral je pasti za tri vrednote: za Boga, za svojo krščansko vero, za svoj narod in domovino, vrednote, ki so pravzaprav obseženi ena v drugi.

Ura v stolpu šenklaške cerkve je pravkar odbila sedem popoldne. Odmevi zadnjega udarca ob bron so se še prelivali skozi bližajoči se večer nad Vodnikovim trgom, ko sem po prstih stopil skozi visoka starinska vrata izbe, da ne bi zaškrpala razrušena lesena tla pod mojimi nogami. Bili so že tam, v polkrogu pred velikim iz lesa izrezl-janim serafinskim Kristusom. Med prsti so jim polzele jagode rožnega venca. Duhovnik sredi med njimi je klečal na stolu. Ni bil Lambert Ehrlich. Njegove rahlo se smehljajoče, pa vkljub temu resne, živahne oči so iz črnega pravokotnega okvirja ob Križanem s komaj zaznavnim nasmeškom zrle po polkrogu sklonjenih glav, ki so, zamišljene v skrivnost rožnega venca, spremljale duhovnika v molitvi.

Obstal sem v ozadju ob steni prav nasproti Križanega in se za hip zazrl v Njegov obraz. Zazdelo se mi je, da se je s trnjem kronana glava sklonila še niže in da je čez spokojni, z bolečino osenčeni obraz zadrgetal komaj zaznaven nasmešek, kakor v pozdrav.

Od višine križevega prečnika, na katerega so bile pribite krvave dlani Kristusove, so se nizale vrsta pravokotnih, črnih okvirjev z obrazi onih članov in starešin akademskega kluba Straža, ki so pred Ehrlichom v prvem letu revolucije žrtvovali svoja mlada življenja na okrvavljeni oltar svoje domovine Slovenije. Kot zadnji je bil med nje poklican tudi njihov duhovni vzgojitelj. Stopil je med nje pod peruti serafinskega Kristusa kot vojskovodja svoje mlade vojske, enak med enajmi.

Preletel sem z očmi črnuokvirjene slike na obeh straneh Križanega. Iz njih je po izbi zrl onstranstvo. Še je bilo prostora med praznimi pravokotniki. Čez trideset parov oči je zrl po izbi v nas, ki smo stali z molki med prsti in v zboru ponavljali z duho-

OPOMIN iz onstranstva

TINE DUH

vníkom zdravamarije.

Z v onstranstvo zamaknjenim pogledom sem strmel obraze na steni, v prazne prostore med okvirji.

Kdo izmed tukaj navzočih bo prvi stopil iz polkroga pred serafinskim Kristusom v nov črni okvir ob njem? — Iz žive Straže v mrtvo stražo? — Koga bo Previdnost izbrala, da bo naslednji stopil čez prag, ki so ga že prestopili Lambert Ehrlich in ti njegovi učenci, ki mu delajo družbo pod razpetimi rokami Križanega? — Morda jaz? — Morda prijatelj pred mano? — Morda oba hkrati kot prof. Lambert Ehrlich in Viktor Rojic na Streliški ulici pred Cirilovim domom? — Ali morda kot Pipan in Strupi, pobita s krampom na Golem pred grobom, ki sta si ga morala sama skopati in so ju partizani pobili med molitvijo zadnjega rožnega venca? — Bog ve, kdo! — Bog ve, kdaj? — Bog ve, kje? — Vsa mlada slovenska domovina je bila oltar, na katerega so tisoči že položili krvavi dar, življenje, da bi njihovi potomci mogli živeti v svobodi, svobodno izpovedovati svojo vero in svoje katoliško prepričanje.

Kjerkoli — doma, na poti na univerzo, v službo, na sprehodu, v pisarni, kadarkoli — zjutraj, opoldne, zvečer, povsod in vsak trenutek je sle-

hernega izmed nas spremljala neizogibna senca smrti. Nad nami kot skupino in nad slehernim članom Akademskega kluba Straža je visela smrtna obsodba samozvanega, nezakonitega, iz podzemlja postavljene-ga sodišča, ki si je v imenu prevaranega in ustrahovanega naroda prilastilo pravico nad slovenskimi življenji.

Trpka je misel na smrt, če si star in gledaš življenje že za sabo. Toda stokrat bolj je trpka, če si mlad in si šele z eno roko le napol odmaknil vrata v bodočnost. Poedincu se navadno zdijo pretežke žrtve, ki jih zahteva narod zase. Toda narod je na lestvici naravnih vrednot več ko posameznik. Na lestvici naravnih vrednot stoji svoboda naroda nad življenjem posameznika. O teži žrtve, ki jo je posameznik doprinesel za svobodo svojega naroda, pa izreka sodbo le zgodovina.

V zbrani tišini izbe je izzvenela zadnja zdravamarija rožnega venca. V rožljanje molkov, ki so jih prsti spuščali v žepe, je še zaprosil duhovnikov glas: „Da bi Ehrlichov duh v nas živel, nas družil in vodil do zmage. Oče naš...“

Kakor da bi se nenadno odprla še molčeča usta v črnih okvirjih na steni, je molitev močnejše završala po izbi kot sveta prisega mrtvim v onstranstvu, da njihova kri ni bila prelita zaman.

Ehrlichov duh: katolištvo in neskaljeno, neomadeževano slovenstvo, ki nas kot ognjen oblak vodi skozi temo zmot in nerazumevanj sedanjosti.

Od strelav v Streliški ulici v Ljubljani je minulo že 51 let. V Ljubljani je ostala izba in slike ob serafinskem Kristusu. Ehrlichovo truplo, ki ga je komunistična oblast izkopala in odpegljala bogve kam, do danes še ni bilo pokopano v blagoslovljeno zemljo; vrgli so ga neznanokam kot mrhovino.

Mrtva Straža je ostala doma in je obenem z ono živo, po vsem svetu raztreseno, skupaj z Ehrlichovim stražarskim in v Rogu, Teharjah in po drugih znanih in neznanih domobranskih moriščih kot mučeniško slovensko diplomatsko zastopstvo pred božjim prestolom izprosila uresničenje samostojne slovenske države, kar je bil Ehrlichov in njegovih fantov najvišji zemeljski cilj.

OČIŠČEVANJE

BRANKO ROZMAN

V uvodniku za postni čas je dr. Branko Rozman napisal, da je postni čas doba priprave ne veliko noč, čas očiščevanja, nato pa nadaljuje:

V malo širšem razumevanju je čas urejanja našega razmerja do Boga, sebe in ljudi.

Do Boga

Čeprav Bog napolnjuje naš slovenski prostor tako kakor zrak — „v njem živimo, se gibljemo in smo“ (apostol Pavel) — se mu za vstop v naše javno življenje še ni prižgala zelena luč. V dolini šentflorjanski še vedno smrdi po zveplu in odmevajo Zlodejeva kopita kot v Cankarjevem Pohujšanju.

To ni nič čudnega. Kuga, ki je petinštirideset let načrtno in dosledno pokončevala v Sloveniji vse versko, je pustila za seboj sledove. Pred nedavnim je bilo mogoče na TV slišati praškega nadškofa: „Se vsi smo polni komunizma.“ Pač klavarna zapuščina „znanstvenega nazora“.

Kakšen vik in krik je nastal, ko je pred dobrim letim minister za kulturo v naši prvi demokratični vladi ponovil izrek prosvetitelja Evrope sv. Benedikta: „Moli in delaj!“ Kot da je pozval najmanj na križarsko vojno! (prav presenetljivo je, da se ni to ponovilo na letošnji Prešernov dan, ko je predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti rekel: „(Prešernova pesnitev) Krst vsebuje sporočilo pesnika svobodomisleca, da pomeni krščanstvo naprednejši temelj evropske in slovenske duhovne kulture od prejšnjega stanja zgodovine.“)

Ko se v osrednjem slovenskem dnevniku tako pogosto pojavljajo karikature, ki smešijo določenega politika zato, ker je kristjan (v pozi molitve, z rožnim vencem, ob križu, mitrah...), to ni samo norčevanje iz določenega človeka, ampak tudi iz krščanstva. Tu ne gre več samo za stvar karikaturostovega (ne)okusa, ampak za žalitev slovenskih kristjanov. In za to poniževanje vernih ne odgovorja samo risar, ampak tudi uredništvo „samostojnega“ dnevnika.

V tem in takem svetu nam je živeti. V ta svet naj bi predvsem s svojim življenjem vnašali spoznanje, da je prva božja zapoved ljubezen do Boga.

Do sebe

Pred petdesetimi leti je v našem prostoru revolucija nasilno zamenjala splošna etična načela z revolucijskimi. Po njih je resnično in dobro vse, kar je njej v prid. Tudi laž, kraja in umor. Ker je ves povojni čas partijska oblast pozivala k permanentni revoluciji, so se ta nemoralna načela v narodno tkivo globoko zažrla. Tako imamo danes to, kar imamo.

Le misel o našem odnosu do resnice. Slovenska sedanjost je še vedno v pretežni meri pogojena od medvojnege dogajanja, zato se je treba k njej slejkoprej vračati, pa naj je kdo tega še tako sit. Pri nas še vedno velja črno-

bela delitev na pridne Mihce in poredne Jakce: posledično so Mihci deležni spomenikov, proslavljanja „herojstev“ iz ust oblastvene smetane, dvojnih pokojnin (ki jih kajpada plačuje delovno ljudstvo) itd., Jakci pa nalepk o kvizlinštvu, narodni izdaji ipd. Dokler slovenski prostor ne sprejme neizpodbitne zgodovinske resnice, da je bila tako imenovana NOB v resnici stalniistična revolucija in to od vsega začetka — vse nadaljnje dogajanje je bila le logična posledica tega — toliko časa v Sloveniji ne bo miru in ga tudi ne more biti, ker temelj miru ne more biti laž.

In naš odnos do ostale resnice, (izkrivljeno in pristransko poročanje medijev), do pravice (kraja družbenega premoženja), do življenja (splav), do dela (odhajanje med delom na „kavico“).

Tudi na vseh teh področjih je treba začeti stvari urejati pri sebi. Zgledi vlečejo — slabi in dobri.

Do ljudi

Eden najtežjih grehov proti svojim ljudem pri nas je danes kraja družbene lastnine, kar se počenja menda na debelo. Nekateri direktorji prenašajo skupni denar v tujino, drugi ustanavljajo svoja vzporedna podjetja, kamor odvajajo iz družbenih podjetij denar, tehnologijo, delovno silo in naročila strank. Zlost tega početja je toliko večja, ker so isti gospodje pomagali ustvariti našo sedanjo revščino in ker je že toliko naših ljudi na robu preživetja. V njihovo krajo bi morala država poseči z vso silo — to zahteva ljubezen do ljudi, posebno še do tistih na robu.

Drug primer: Slovenski kristjani smo morali v zadnjih dveh letih poslušati očitke o sovražstvu, revanšizmu, čeprav se ni niti nemu krivicu skrivil niti las. Revanšizem naj bi bil v našem opozarjanju na partijski teror in petdesetletni totalitarizem, njihovo pogosto očitane inkvizicije pa seveda ni revanšizem. In vendar, kakšna razlika med inkvizicijo in revolucijo! Inkvizicija je pospravljala Neslovence — revolucija Slovence (res je, človek je človek, in vendar dobi zločin nad lastnim človekom dodatno zlobo), inkvizicija se je vršila pred stoletji — revolucija pred ne še petdesetimi leti; poleg ostalega je vsa inkvizicija terjala manj življenj, kot jih je naša revolucija pospravila v enem samem dnevu! Zločine, ki so se izvršili na naših tleh, je treba sodno ugotoviti in preiskati; najprej zato, da se vrne žrtvam dobro ime, potem pa zato, da se preneha ponarejeno zgodovino-pisje uporabljati za diskriminiranje ljudi.

Ljubezen je prva zapoved. Temeljiti pa mora na resnici in pravici.

(Družina, 9/1993)

Na letošnji praznik sv. Treh kraljev je bila krščena v Svečah na Koroškem VALENTINA MARIJA ANJEŠKA INZKO, hči dr. Zdravka in Bernarde roj. Fink.

Pogovor s predsednikom ZS prof. TINETOM VIVODOM

JOŽE ŠKERBEC

Po vašem šolanju ste se hitro vključili v našo organizirano skupnost, še posebej v mladinske organizacije. Kaj bi dejali o tistem času?

Leta 1964 sem bil predsednik Slovenske fantovske zveze. Odborniki in odlični sodelavci so menenehno podpirali, ko smo organizirali 2 lahkoatletski turnirja, tekmovalje naraščaja in 2 plavalna turnirja. Kot prva slovenska mladinska skupina smo obiskali mendoške Slovence. Najsvetlejša točka pa je bila proslava 15-letnice naše organizacije z izdajo lepe brošure, iz katere razberemo, da je štela 450 članov in članic, in seveda z uprizoritvijo Župančičeve Dume.

„V režiji Nikolaja Jeločnika in 10 izbranih pomočnikov so jo študirali 2 meseca in pol in 127 nastopajočih jo je izoblikovalo v najbolj dovršeno slovensko kulturno prireditev l. 1964 v Argentini. Jeločnikova zamisel je bila povsem nova in izvirna, po kvaliteti pa brez dvoma na stopnji Župančičeve besede. Po globokem in resničnem doživljanju izgube domovine ne bi mogla Duma nikdar tako polno izzveneti doma kot kje na tujem. Nastopili so: solisti — fant in dekle, 70-članska dekliški in fantovski zbor, folklorna, plesna, pevška in piščalska skupina.“ Prisostvovalo je nad 600 rojakov. Po Krošljevem poročilu v Zborniku Svobodne Slovenije l. 1965.

Nekaj novega ste uvedli z vaditeljskimi tečaji. Kako je prišlo do tega?

Pokazalo se je potrebno uvesti sistematično telesno vzgojo v slovenskih sobotnih osnovnih šolah. To je v okviru Zedinjene Slovenije sprejelo Vodstvo vaditeljskih tečajev. S prijateljem Francijem Sušnikom, profesorjem INEF, sva organizirala 6 vaditeljskih tečajev, enega on sam v času moje odsotnosti v Franciji. To se je godilo v letih 1968 do 1974. Poleg tega smo imeli še 3 počitniške kolonije na letovišču Sloga z bazenom. Sodelovala sta tudi očka, bivši skavt in tajnik Vodstva vaditeljskih tečajev, in mama, ki se je športno udejevala doma v dekliški organizaciji.

Po petem vaditeljskem tečaju smo l. 1973 z združenimi močmi izdali Priročnik za vaditelje telesne vzgoje v osnovnih šolah. V uvodu beremo: „Priročnik bo pomagal navajati slovensko mladino na zdrav, vesel in lep način življenja. Argentinski Slo-

venci naj bi se radi vračali v slovensko skupnost kot otroci slovenske osnovne šole, kot doraščajoči v naše organizacije in kot zreli ljudje s svojimi družinami v ta del Slovenije v svetu. Urednik Svobodne Slovenije Tone Mizerit se je poglobil v vsebino priročnika in to izčrpno prikazal. Nadalje: „Knjiga bo koristna staršem, prepotrebna pa organizacijam in društvom, ki se bavijo s problemom mladine. priporočljiva je tudi v orientacijo tistim, ki organizirajo taborjenja, počitniške dneve in kolonije!“

Priročnik je izdala Zedinjena Slovenija ob 25-letnici našega šolstva v Argentini. Naj omenim vaditelje, vztrajne študente teh nedeljskih športnih šol, ki so sodelovali pri Priročniku: Gregor Batagelj, Snežna Batagelj, Pavel Dimnik, Pavel Fajdiga ml., Bernarda Fink, Marjan Grohar, prof. Marjana Hribar Vivodova, Marjan Jesenovec, Jožica Kopač, Lučka Pavšer, Nina Pristovnik, Marija Urbančič in Marko Zupanc.

Na poti do 500 izvodov nove slovenske knjige so nam denarno pomagali Zedinjena Slovenija, Vilko Čec, krajevni odbori iz Buenos Airesa, San Martina in Pristave v Castelarju, odborniki Sloge in duhovniki iz ZDA Alfonz Čuk, Jože Ferkulj, Janez Kopač, Janez Šušteršič; iz Kanade dr. Alojz Ambrožič; iz Francije Anton Dejak; iz Nemčije dr. Edo Škulj; iz Argentine dr. Franc Gnidovec, dr. Rudolf Hanželič, msgr. Anton Orehar, Stanko Skvarča in iz

Rima rojak Vinko Levstik; iz Argentine tudi rojaki Peter Arnšek, Janez Dimnik, Franc Jerman, Ivan Korošec in Kristina Prijatelj. Z veseljem smo se zahvalili tem darovalcem in se priporočili še ostalim prijateljem slovenske šolske mladine.

Iz poročila za občni zbor Zedinjene Slovenije l. 1975: „Delo Vodstva vaditeljskih tečajev je bilo osredotočeno v preteklem poslovnem letu na sedmi vaditeljski tečaj in počitniško kolonijo na kinti Sloge. 35 tečajnikov, večina slovenskih srednješolcev, je 7 nedelj obiskovalo Slovensko hišo v prvi polovici preteklega koledarskega leta. Šesturni nedeljski program je obsegal predvsem študij Priročnika. V zimskih šolskih počitnicah pa so šli v Adrogujski zavod, kjer so preživeli 3 dni. 28 tečajnikov je imelo poleg strokovnega študija in kratkih duhovnih vaj za nalogo organizirati samostojno življenje cele skupine v zavodu, ki je tečaju v vseh ozirih pomagal. Na sporedu so bila tudi predavanja: Predsednik Zedinjene Slovenije Božo Stariha je govoril o pomenu Zedinjene Slovenije za organizirano življenje Slovencev v Argentini, dr. Jure Rode o temi: Izbira — kam in kako?, Iva Vivod o pogojih za lepo in umirjeno vedenje, Tine Debeljak ml. o analizi organograma. Tečaju so sledili v teku leta pismeni in ustni izpiti, praktični pa v počitniški koloniji na kinti Sloge. Udeleževalo se je 105 slovenskih osnovnošolskih otrok pod vodstvom 14 vaditeljev in njihovih pomočnikov. Duhovna in verska izobrazba ter razne vrste rekreacije so bile vedno na sporedu. Posebnost kolonije je bila zdravniška pomoč, ki so jo nudili dr. Helena Pleško in dr. Miha Stariha ter zobozdravnica Snežna Osterc. Novost je bilo tudi delo s predšolsko mladino, ki sta ga vodili otroški vrtnarici Mirjam Klemenc in Lučka Pavšer.

V sklopu počitniške kolonije je Zedinjena Slovenija pripravila slovensko radijsko uro, kjer je prof. Tine Vivod govoril o pomenu prostega časa, ki se ga v Argentini nabere v teku osnovnega šolanja za celi 2 leti. To lahko usodno vpliva na uporabo mladostnikovega prostega časa.

Vodstvo vaditeljskih tečajev se za svojo naklonjenost zahvaljuje Zedinjeni Slovnijski, dušnemu pastirstvu oz. Slovenski hiši, zadrugi Sloga in adrogujskemu zavodu in se vsem tem še nadalje priporoča.“

Krovna organizacije naše skupnosti v Argentini je društvo Zedinjena Slovenija. Pred 2 letoma ste bili izvoljeni za predsednika ZS. O njej smo že pisali v naši reviji pred leti, ko je lic. Milan Magister intervjuval tedanjega predsednika arh. Jureta Vombergarja. Prosim vas, da bi sprégovorili tudi vi o tej naši predstavniški ustanovi.

Nadaljevanje občnega zbora Zedinjene Slovenije 17. marca 1991 je bilo 14. aprila 1991. Takrat sem bil izvoljen za predsednika. Odbor sestavlja 29, precej novih odbornikov, ki bodo v glavnem skupinsko delovali. Osnovan je bil častni svet bivših predsednikov, ki ga sestavljajo Božidar Fink, Marjan Loboda, Lojze Rezelj in arh. Jure Vombergar. Program novega odbora je: Korenine in krila! To pomeni potrditi svoje korenine, vlti duha in moči za novo obdobje, obenem pa se zavedati, da bo večina rojakov in potomcev ostala tukaj in zato ohranjati identiteto in obstoječe.

Zedinjena Slovenija je bila priznana kot pravna osebnost l. 1962. Po nastanku in preteklosti ima nalogo „družiti in predstavljati slovenske demokratične begunce in izgnance in njihove svoje v Argentini“. Razvila se je iz Kluba slovenskih beguncev in Hladnikovega Socialnega odbora naj-prej v Društvo Slovencev l. 1948. Prej je bilo v Argentini 25.000 Slovencev. L. 1952 pa se je nahajalo v Argentini 5.282 slovenskih novonaseljencev. L. 1949 je Društvo Slovencev prevzelo skrb za slovensko šolsko mladino. V letih 1953 in 1954 so se novonaseljenci združili s svojci, ki so l. 1945 ostali doma.

Prvi spominski dan, posvečen našim žrtvam, je bil junija 1948. Prvi Slovenski dan smo praznovali l. 1956. Od l. 1962 se vrši vsako leto počitniška kolonija v Córdoobi. Prva slovenska radijska oddaja ob nedeljah je bila l. 1969 na radio Antártida in je delovala 10 let. Zedinjena Slovenija je organizirala predavanja, gledališke in pevške nastope, ima društveno knjižnico in

izdaja slovenske šolske knjige. Med leti 1956-1970 so rojaki, večinoma v okolici Buenos Airesa zgradili 6 krajevnih domov, zato je bill. 1962 ustanovljen Medorganizacijski svet, ki povezuje te krajevne domove skupno z bariloško in mendoško edinico in z njimi sodeluje. Preselitev slovenskih ustanov in organizacij iz Víctor Martínez 50 na Ramón L. Falcón 4158 se je izvršila l. 1956. Nova stavba Slovenske hiše je bila dokončana l. 1967, cerkev Marije Pomagaj pa l. 1974.

Slovenska hiša v Buenos Airesu je naše versko in kulturno središče. Vztrajali smo v naporu in prostovoljnem delu za naše domove, ob vseh rednih krajevnih, šolskih in osrednjih prireditvah. Naj omenim vsaj to, da imamo 11 sobotnih osnovnih šol, od teh 4 v notranjosti države. Obiskovalo jih je lani 458 otrok, poučevalo je 93 učiteljev, med njimi 69 že v Argentini rojenih. Tri srednješolske tečaje je obiskovalo 150 dijakov. Imamo tudi dva tečaja za špansko govoreče otroke. Vsi učitelji in profesorji opravljajo brezplačno svoje delo.

Dijaki na obisku v bivši Jugoslaviji in v Sloveniji so pokazali, da je bilo 45 let dela ZS za rojake v Argentini pravilno in uspešno. Zato velja naša izredna zahvala dušnemu pastirstvu, učiteljem in mnogim izobražencem. Veseli in ponosni smo, da nas domovina prizna kot del naroda, treba pa je, da se to zgodi z vsemi pravicami in dolžnostmi.

Poleg povezovalne in predstavnške vloge in skrbi za naše šolstvo ter drugih nalog in opravil je ZS prevzela zadnja

leta tudi politični tednik Svobodna Slovenija, ki opravlja med nami važno poslanstvo, za ustanovo je pa seveda še ena odgovornost več.

Novembra 1941 je začel Miloš Stare izdajati v Ljubljani podtalni list Svobodna Slovenija, ki je poročal o strahotnih fašističnih, nacističnih in komunističnih nasiljih in o resničnem narodnem položaju med drugo svetovno vojno. Po končani vojni se je Stare naselil v Argentino. Prva številca Svobodne Slovenije je izšla 1. januarja 1948. Neprecenljiva je vloga tega tednika: delal je za politično osvoboditev, za ohranjanje narodne zavesti izseljencev in za razkrivanje resnice o našem boju doma.

Miloš Stare je umrl 5. aprila 1984. Po njegovi smrti je bil ustanovljen poseben konzorcij. Ta je naslednje leto priredil veliko slavnost pod geslom „40-letnica svobode — 40-letnica zvestobe“. 2. avgusta 1990 je Zedinjena Slovenija postala izključni lastnik tednika in se zahvalila dedičem, ki so se odpovedali solastništvu v prid naši predstavniki organizaciji.

Ob 50-letnici Svobodne Slovenije bremo v jubilejni izdaji: „Svobodna Slovenija gleda na prehojeno pot za seboj in se pripravlja na prihodnost. Kot je med okupacijo, revolucijo in diktaturo imela jasna načela in jih tudi izpovedovala, bo ta izvajala še naprej, da bo skupaj z demokratičnimi Slovenci doma in po svetu, predvsem pa v Argentini, pomagala našemu narodu k dosegu cilja, ki je izražen v naslovu lista“. (Glavni urednik Tine Debeljak ml.)

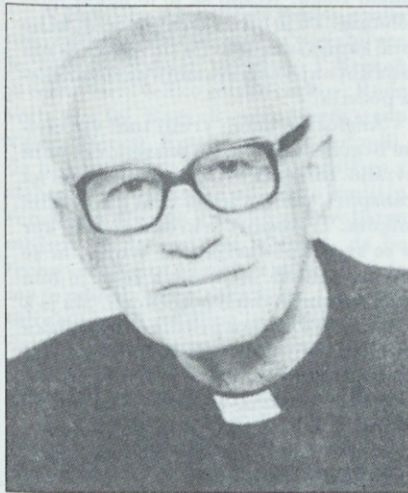
(Konec prihodnjič)

Taborjenje odbornikov in odbornic mladinskih organizacij na Oblakovi pristavi od 5. do 7. marca je vodil prof. Tine Vivod.

Ladislavu Lenčku nekaj besed v slovo

MARJAN EILETZ

„V torek 23. februarja je v Ljubljani za posledicami prometne nesreče umrl lazarist Ladislav Lenček...“

(Slovenec, 24. 3. 1993)

Devetindvajset dni agonije je bilo potrebnih Ladislavu za prestopitev pred obličje Vsemogočnega. Kot da bi ga Usoda še hotela ohranjati za tostranstvo, kjer smo od njega pričakovali še kakšne pobude in navede, kljub njegovim devetinsedemdeset letom in fizični oddaljenosti. Preveč nas je razvadal skozi desetletja v zdomstvu, ko smo povsod čutili njegovo mehko, a močno roko, optimizem in zagon, ki smo se ga hočeš-nočeš nalezli in ga skušali posnemati. Sedaj, ko ga ni več med nami, se sprašujemo, od kod je črpal Lado to energijo. Kdo drugi kot Najvišji mu je narekoval in prišepetaval?

Menda ga ni Slovenca v zdomstvu, ki ne bi Lenčka poznal osebno. Pa tudi bi težko dobil nekoga, ki bi deloval na tolikih poljih in tako uspešno. Kadar mu je zmanjkoval talent, ga je nadomestil z voljo, z globoko preudarjenim načrtom. Kdo od nas se je tako hitro znašel v tem tujem svetu? Bil je sostanovitelj naših prvih društev in ustanov, revij, gledališča, župnije v Slovenski vasi. Bil je med glavnimi ustanovitelji Slovenske kulturne akcije, Zadruga Sloga, Baragovega misijonišča, Zavetišča, tiskarskega podjetja Baraga, in še in še.

Moj osebni stik z Lenčkom se je utrdil preko Slovenske kulturne akcije. Bil je dolgoletni tajnik, blagajnik in predsednik. Kot član odbora sem ga odkrival vsakič nanovo in občudoval njegovo energijo, neko skrito, skoraj zatajeno, a globoko deročo silo, s katero je uresničeval svoje načrte. Ni bil diktator, nasprotno, bil je služabniško po-

nižen do svojih sodelavcev, a znal je pridobiti za svoje širokotezne načrte. Vestno se je dopisoval s sodelavci po vseh kontinentih ter jih znal navduševati za kulturno delo ali za mecenstvo. Sam je bil eden največjih mecenov, a je to v svoji skromnosti skrival pod anonimatom.

Ladislav je vselej vedel, kaj hoče. Preseščal nas je mnogokrat s projekti, ki so se nam zdeli težko izvedljivi, celo naivni. Zamišljeni so bili dolgoročno, v prihodnost in trajanje. Prav ta dolgoročnost je vselej dokazala pravilnost njegove vizionarnosti in poguma, izhajajočih iz njegovega zaupanja vase, v voljo božjo in vero v slovensko boljšo bodočnost. Pri delu sta mu pomagali njegova dolgoletna organizatorska sposobnost in podjetniška praksa.

Ladislav Lenček je čutil veliko spoštovanje in odgovornost do kulture, predvsem slovenske, čeprav je stalno poudarjal svojo „nekulturnost“, kvečjemu „kulturno priganjaštvo“. V svoji skromnosti je včasih omenjal svoje gledališčenje, ki ga je lepo opisal lani v Meddobju. Kot mladenič se je mnogo ukvarjal z igranjem in je po končani maturi resno nihal med dramsko umetnostjo in bogoslovjem. Čeprav se je tej umetnosti posvečal v Argentini le v redkih primerih kot režiser ali organizator religioznih dram, je bil kot malokdo prevzet z dramatikom, katero je takorekoč absorbiral in vključil v svojo osebnost. Njegov skoraj nenavaden način občenja z ljudmi je bil kot nastop na odru, mešanica religiozne ceremonialnosti, začaranosti in človečanskosti, ki je bistvena dramatik. Justin Stanovnik je nekje zapisal: „V umetnosti in religiji se kaže skrb za človekovo individualno bit v drami njegove enkratne usode.“ Prav v tej definiciji bi lahko zasidrali Lenčkovo osebnost in silo: na eni strani skrb za slovenske misijonarje, skrb za stare in onemogle in dušno pastirstvo med izseljenci v tujem svetu, pa skrb za slovensko kulturno izročilo. V tem simbiozi je videl luč rešitve za preživetje in utrditev svojih sobratov v diaspori in prav v tej ga je Vsemogočni obdaril s tolikimi sposobnostmi, naš slovenske izgance, pa s sadovi njegovega delovanja med nami.

Naj zaključim to moje slovo od Ladislava Lenčka z njegovimi lastnimi besedami:

„...sem se dokončno vrnil v svoje rojstno mesto Ljubljano, ki sem jo zapustil pred 47 leti, in tu mirno pričakujem odpoklic k najvišjemu teatru, ki pa je veleresničnost: h gledanju Boga iz obličja v obličje. To bo pač najčudovitejša predstava, ki ji ne bo nikdar konca.“

Msgr. Alojzij Zupančič, vzoren duhovnik umrl

Dne 8. februarja je umrl v kraju Quines, v škofiji San Luis, Argentina, msgr. Alojzij Zupančič, ki je bil 41 let župnik v kraju San Francisco.

Rojen je bil 14. junija 1912 v Šmartnem pri Litiji. Gimnazijo je obiskoval v Veržeju in v Ljubljani. Bogoslovne študije je napravil v slovenskem bogoslovju v Praglji in Briksnu v Italiji ter v San Luisu v Argentini. V duhovnika je bil posvečen 19. marca 1951 v San Luisu. Z njim so bili posvečeni Janez Grilc, sedaj župnik in slovenski dušni pastir v Venezueli, p. dr. Alojzij Kukovica SJ, v Argentini, in rajni župnik Tone Ogrin. Kot duhovnik je bil najprej nekaj mesecev kaplan, nato pa župnik v San Francisco, kjer je zgradil več kapel, vneto pastiroval in poučeval na državnem učiteljskišću. V priznanje za nesebično in požrtvovalno delo mu je krajevni škof izposloval, da ga je papež Janez Pavel II. imenoval za papeškega kaplana z naslovom monsinjor.

Zadnja leta je precej opešal. Odpovedal se je župniji in se naselil pri prijatelju župniku Janezu Ogrinu v Quinesu, v škofiji San Luis. Tu je do zadnjega pomagal, zlasti s spovedovanjem. Prve dni februarja 1993 je bil s prelatom Janezom Ogrinom v Počitniškem domu „Dr. Rudolf Hanželič“ v kordovskih hribih. Vesel se je vrnil domov in po nekaj dneh zaspal v Gospodu.

Pogrebne obrede je ob veliki udeležbi njegovih bivših fanarov, ki so ga izredno spoštovali in cenili, opravil sanluiski škof msgr. Juan Rodolfo Laise. Njegovo izmučeno telo počiva na pokopališču v San Francisco, dva kilometra od cerkve, v kateri je zvesto opravljal duhovniško službo.

A.S.

Iz mojih spominov

RUDOLF HIRSCHEGGER

Umik iz domovine maja 1945

Fantje in moške v domobraskih vrstah smo imeli Nemce, kot preje Italijane, za svoje sovražnike, tajno pa smo delali za zapadne zaveznike, Angleže in Amerikance, toda ti so nas izdali. Priznali so Tita in partizane za svoje zaveznike. Dasi je bila partizanska moč strta, smo morali zapustiti našo domovino in se skupaj z domobranci umakniti na Koroško in Italijo. Vsa masa beguncev in 12 tisoč domobrancev se je nastanila na prostem polju v Vetrinju.

Ko smo prišli do Vetrinja, je na odcepu ceste stal pok. France Kremžar in mi svetoval, naj grem s svojo in ženino družino dalje v Celovec in naj se nastanimo v vojašnici, od koder Angleži transportirajo begunce v Italijo. To se je do tedaj res dogajalo. Z dvema vozovoma smo šli torej dalje, a v vojašnici ni bilo nikogar. Šli smo nazaj in se ustavili ob parku. Naročil sem svojim, naj počakaajo, jaz pa sem šel s kolesom v Vetrinj, da poizvem, če ni zbirališče kje drugje. Komaj sem prišel v Vetrinje, se je za menoj pripeljal s kolesom Rado Škofic iz Most in povedal, da so družino odpeljali partizani. Presunilo me je. Šel sem h komandantu gorskega polka kap. Mehletu, kjer je bil moj brat njegov pobočnik, in ga prosil, če mi more oskrbeti kak avto, da bi šel v Celovec in skušal rešiti družino.

Takoj mi je ustregel in Ernestu naročil, naj izprazni furgon, v katerega je namestil štabno pisarno. Dal mi je šoferja Jožeta Šuštarja in s seboj sem vzel še štiri prijatelje domobrance. Zapeljali smo se pred hotel Evropa, kjer so bili nekateri od Narodnega odbora. Gospod Rudolf Smersu mi je rekel, naj nekoliko počakam, ker pravkar pričakujejo komandanta angleške vojaške policije. Res je kmalu prišel in rekel, da za one, ki so že ugrabljeni, ne more nič storiti, naročimo pa naj našim ljudem, naj ne hodijo v mesto, ker je polno partizanov. Šli smo k furgonu. Bil sem oblečen v uniformo ameriškega pilota, ki smo ga rešili.

Tedaj sem mu dal domobrasko uniformo, on pa mi je dal svojo v spomin. V rokah sem držal baretko. Ves zamišljen sem prišel do furgona in vstopil. Tedaj sem šele opazil, da so nas partizani obkollili. Matej je še stal ob furgonu v domobraski uniformi in partizan ga je vprašal: „Si ti njegov tolmač?“ „Da,“ mu je odgovoril Matej in vstopil v furgon. Le pilotova uniforma nas je rešila.

Odpeljali smo se v Vetrinj. Bil sem do skrajna strt. Čez čas me je srečal dekan Matija Škerbec in me vprašal, kje imam družino. Rekel sem: „Ugrabljena je.“ Pa mi pravi: „Je že rešena. Prav tedaj, ko so imeli partizani tvoje obkoljene, sem šel mimo parka. Nasproti mi je prihajal angleški oficir in povedal sem mu, da bodo te uboge ljudi ugrabili. Čaka jih gotova smrt. Anglež je šel k vozem, odločno zahteval, da jim vrnejo, kar so jim odvzeli, in ščitil, da so odšli na cesto in v Vetrinje. Vsak čas morajo biti tu.“ Odleglo mi je. Sam Bog je napotil dekana mimo parka. Šel sem na cesto, ki vodi v

Celovec, in kmalu zagledal dva voza z mojo in Krennerjevo družino. Ne vem, če sem se Bogu dovolj zahvalil za to milost.

Iz Vetrinja so Angleži z zvijačo vrnili domobrance partizanom v Slovenijo in ti so jih po nečloveškem mučenju pobili v raznih krajih, zlasti v Tcharjah in Kočevskem Rogu. Rešilo se je le nekaj mladoletnih. To je bil strašen genocid, ki bo ostal zapisal v zgodovini slovenskega naroda kot naj-večja sramota partizanskega početja.

Angleži so hoteli vrniti tudi vse civilne begunce, kar se po posredovanju ni izvršilo. Bil sem z družino in nisem šel na transport, pač pa je šel brat z Gorskim polkom. Transport je krenil počasi, ker so se svoji poslavljali od svojih, in se končno ustavil. Ernestova žena je bila tedaj v zadnjih dneh nosečnosti. Šla je k furgonu in Ernesta prosila, naj počaka vsaj kak dan. Ernest je razložil položaj komandantu in ta mu je rekel, naj takoj izstopi in poskrbi za ženo. Dal mu je šoferja Jožeta Šuštarja in poiskala sta uporaben nemški policijski avto, katerih je bilo več v bližini.

Ernestova in očetova družina sta se odpeljali v Beljak, kjer so bili očetovi sorodniki. Bila je tu stara graščina Hirscheggerjev, a med vojno precej bombardirana. Niso jim mogli dati stanovanja. Vrnili so se v Vetrinj in brat me je povabil, naj grem z družino z njim, ker je bilo na vozu dosti prostora. Odpeljali smo se v Strassburg ob Krki, kjer je imel oče tudi daljno sorodstvo. Niso imeli prostora, ker sta se iz vojske vrnila dva z družinama. Dali so nam prostor na skednju. Tu je Ernestova žena porodila

Gledališka dvorana v špitalskem taborišču leta 1946.

sina. Strassburški dekan nam je svetoval, naj se preselimo v župnišče v sosednji fari v Edling. Župnik nam je rade volje ustregel in nam dal na razpolago celo nadstropje, kjer so do zadnjega prebivali francoski vojni ujetniki. Pustili so postelje-„prične“, a v njih polno stenice, ki smo jih več dni uničevali.

V župnišču je stanoval z ženo in sinom neki cerkveni restavrator in povabil me je, če bi hotel delati pri njem. V Brezjah je restavriral veliko gotsko cerkev. Rade volje sem šel. Barvali smo najprej strop v prezbiteriju. Kmalu pa mi je ponudil, da bi popravil cerkvene slike. Bile so v slabem stanju in treba jih je bilo izmiti in retuširati. Ko sem v veliko zadovoljstvo mojstra to opravil, mi je rekel, da bo treba vse okvire na novo zlatiti. To delo me je naučila mojstrova žena. Ob sobotah sem hodil v Edling in mojster mi je dal svojega jahalnega konja, da sem jездil po bližnji preki hribov. Zaslugek je bil skromen, vendar bilo je za priboljšek.

Iz Vetrinja so Angleži vse begunce razsclili v razna taborišča, kjer so imeli Nemci že pred vojno solidne lesene barake, tako v Peggezu pri Lienzu, Spittalu na Dravi in v St. Vidu ob Glini, kjer je bila zapuščena pirotehnična tovarna. Prezvala nas je mednarodna organizacija za begunce UNRA. Tu so namestili vse farane iz Polja in Ježice. Dobivali smo pičlo hrano. Bila je vedno slabša in skoraj neužitna. Suh, črviv fižol in grah. Le

otroci so dobivali skromen priboljšek. V načrtu je bilo, da uboge begunce s tem prisilijo, da bi se vrnili v svoje domovine. Kljub temu so ljudje vztrajali in le posamezni so se vrnili v Slovenijo, a tam so jih čakali težki dnevi zapostavljanja.

Taborišče so Angleži iz Št. Vida ob Glini prestavili v Kellerberg. Svetovali so mi, naj se s svojo in očetovo družino preselim v to taborišče, in tako smo tudi storili. Tu so me vpregli v kulturno delo. Pripravil sem nekaj proslav in režiral igro Domen in pomagal dr. Godniču urediti nemško-slovenski slovar za begunce. Od tu so nas Angleži ob hudem mrazu 27. februarja 1946 spet selili v taborišče v Spittal ob Dravi. Nastanili so nas v novih barakah na vzhodnem delu, ki pa niso bile primerno grajene za zimski mraz. Od tu so nas novembra meseca preselili v gornje taborišče, kjer so bile barake bolj grajene in nismo prezebali. V prejšnje barake so naselili vse, ki so jih preselili iz Peggeza. To je bila nova angleška šikana. Bilo je 13. novembra 1946 ob hudem mrazu 16 C° pod ničlo. Prepeljani so bili v živinskih vagonih in za prtljago v nekaj tovornih, odprtih. Vlak je ustavil v bližini taborišča in možje in fantje so prenašali borno prtljago v barake. Žene z otroki pa so se zatekle v gornje taborišče k znancem. Polagoma so se uredili in begunsko življenje je teklo dalje.

Slovenska slabost „lokalpatrioti-

zem“ se je tu močno poznala, dasi smo bili vsi revni razseljenci iz Vetrinjskega polja. Zato se dalj časa nisem hotel udeleževati. Vendar pa me je kaplan Kraljič naprosil, da bi ob bralnih večerih prevzel branje povesti. Ustregel sem. Pokojni salezijanec Janko Mernik je pripravil igro Petrčkove poslednje sanje. Prosil me je, da bi pripravil kulise in da bi prevzel vlogo očeta Hrasta in končno še režijo tretjega dejanja. Tako so me uklenili v taboriščno gledališče, za katerega so Angleži postavili posebno, veliko leseno stavbo z obsežnim gledališkim odrom. Postal sem „uslužbenec“ gledališča, pripravljaval inscenacije za razne igre in proslave in tudi režiral, med drugimi Slehernika, ki je bil moja petdeseta režija v življenju. Predstavili smo jo z uspehom dvakrat, tretja predstava pa je bila na čast papeškemu delegatu dr. Jožetu Jagodicu za njegov srebrnomašniški jubilej.

Kulturno in telesnovzgojno delovanje se je močno razvilo. Versko življenje je bilo na višku. Vsakdanje sv. maše in popoldanske pobožnosti v baraki, prirejene za cerkev, procesije in druge slovesnosti. Verske organizacije so delovale kot doma. Skavtska organizacija je živo delovala. Imeli smo med seboj sposobne organizatorje za vse panoge. Vse to življenje je bodrilo ljudi, da so vztrajali v verski, kulturni in narodni zavesti. (Bo še)

Nova slovenska redovnica. V torek, 2. februarja, je v Córdoba naredila večne obljube ANICA BURJEK (prva z desne) družbe Redovnic Marije Brezmadežne kletinskih misijonark. Naše čestitke in molitve za blagoslov in božje varstvo v življenju.

Medžugorje, 7. marca 1993. Emil Urbančič z „vidkinjo“ Vico pred njenim domom. Kljub vojski v Bosni-Hercegovini je pred svojim odhodom v misijone obiskal ta romarski kraj.

PISALI SO NAM

Katoliško središče
Slovencev po svetu

Slovenija, Ljubljana, Poljanska 2, telefon (061) 454 246, 132 075, faks 446 135

Pozdravljena verna slovenska občestva po svetu!

V Sloveniji so zavedamo, kako zavzeto spremljate družbena dogajanja in življenje Cerkve pri nas, kar nam pomeni opomin in spodbudo. Večkrat čutimo sočasno utripanje misli, želja in načrtov kljub velikim razdaljam. Zato tudi ne obupamo ob težavah in počasnem napredku, ampak se veselimo hvaležni Bogu za že doseženo.

Neutrudni zbiratelj vsega slovenskega po svetu dr. Janez Arnež je med prvimi „prodril“ v šentvriški Zavod sv. Stanislava, ko se iz opustošenih prostorov še ni povsem izgubil smrad po jugoslovanski armadi. Že letošnjega marca bo tam odprl RAZSTAVO TABORIŠČNEGA TISKA 1945-49 z nekaterimi unikati. Odprtje razstave bo v soboto 6. marca ob 10. uri.

Njegovo delo vsekakor kaže podpreti, saj bo zbrano gradivo izrednega pomena pri ugotavljanju objektivne zgodovine najkočljivejšega obdobja. Obenem se že pripravlja foto-dokumentarna razstava iz življenja povojnih begunskih taborišč. Že doslej zbrano gradivo nazorno in neizpodbitno dokazuje bogato duhovno ter kulturno življenje v najtežjih pogojih, ki ga velja predstaviti širši javnosti in priznanje preteklosti in pouk prihodnosti. Septembra bo razstava slovenskega tiska iz Argentine po letu 1945. Vabljeni vsi, ki bi lahko še obogatili tako pomebno zbirko v okviru STUDIA SLOVENICA. Za informacije se lahko obrnete tudi na naš naslov. Škoda, da bi se karkoli izgubilo.

Na 72. pastoralnem sestanku v Hamburgu za Evropo (od 8. do 12. marca) bosta predavala dr. Andrej Vovko o Družbi sv. Rafaela in dr. Drago Ocvirk o poslanstvu Cerkve v postkomunizmu v Sloveniji. Škof Metod Pirih bo pa predstavil življenje Cerkve v slovenskih škofijah.

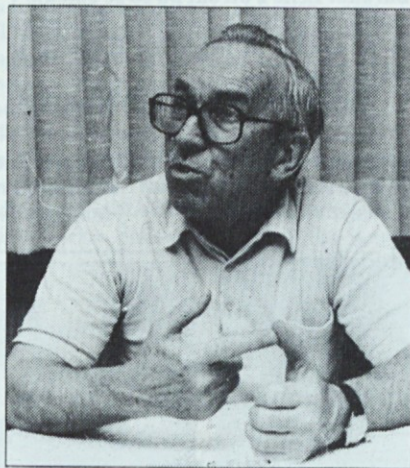
Sanhuška mladina iz Buenos Airesa je izredno uspešno nastopila po Sloveniji in na Koroškem pred in po božičnih in novoletnih praznikih. Njihovo gostovanje je tudi dokaz, da ne potrebujemo drugih posrednikov ob podobnih projektih. Zato ste vsi povabljeni in dobrodošli v Sloveniji.

Slovenski ameriški svet, ki je že navezal stike s Slovenskim kanadskim svetom, predlaga srečanje z zastopniki podobnih združenj z vsega sveta, ki naj bi bilo med 11. in 17. julijem v Ljubljani skupaj z našim Središčem in SVS (Slovenijo v svetu, ki ima sedež v Ljubljani).

Po možnosti sporočajte vse prireditve

Razstava taboriščnega tiska

6. marca je dr. Janez Arnež, vodja raziskovalnega inštituta Studia Slovenica, odprl v zavodu sv. Stanislava, Ljubljana-Šentvid, razstavo slovenskega taboriščnega tiska v letih 1945 do 1949. Dr. Arnež, ki je s silno zavzetostjo in požrtvovalnostjo skozi leta zbiral slovenski tisk iz taboriščnih let in vseh let zdomstva politične emigracije in ga po zlomu komunizma prepeljal v Slovenijo, je v govoru ob odprtju razstave poudaril, da je razstavljeni tisk „izraz velikega idealizma, kulturne osveščenosti in predanosti ideološki tradiciji. Ob materialni obubožanosti se je razvilo bogato kulturno in duhovno življenje.“ Dr. Andrej Vovko pa je dejal: „Zdaj, ko smemo upravičeno upati, da začnemo novo obdobje luči, smo se zbrali tu, da si skupaj ogledamo del dolga leta zamolčevane in potvarjane slovenske zgodovine, in da, ne nazadnje, damo vsaj simbolično priznanje tistemu vztrajnemu in neupogljivemu možu, ki nam ga je z nadčloveško zavzetostjo ohranil — dr. Janezu Arnežu.“

ali obletnice, ki naj bi imele odmev tudi v Sloveniji, da bi pravočasno pripravili sodelovanje.

Jeseni začne delovati gimnazija v Zavodu sv. Stanislava vsaj z nekaterimi letniki. Morda se najdejo nadarjeni fantje in dekleta tudi iz vaših vrst.

Sporočite razne predloge in ideje (romanja in izlete v Slovenijo, potrebe po tečajih, srečanjih...), ki jih morda utegnemo še leto realizirati.

Že vnaprej hvala za vsako sodelovanje in pozdrav v Gospodu!

za KSSS
Janez Rihar

Ohranili ga bomo v lepem spominu

V nedeljo 14. februarja je umrl Albert Čuk. Pokojnega je slovenska skupnost poznala predvsem kot ustanovitelja radijske ure „Slovenski kotiček v Argentini“, katero je vodil od decembra 1987 pa vse do svoje smrti.

Širil je slovensko besedo in glasbo, ki je bila namenjena posebno starejšim, bolnim in oddaljenim rojakom, ki so ga zvesto spremljali. Bili so mu hvaležni, ker jim je omogočil poslušati domače melodije, da so se za trenutek približali ljubljani domovini.

Skozi vsa leta je v svoji oddaji oznanjal razne verske, kulturne ter prosvetne prireditve, ki so se vršile po slovenskih domovih. Posebno mu je bila pri srcu slovenska skupnost, ki se redno zbira pri svetogorski Materi božji. Vedno je vabil na svete maše, pri katerih se zbirajo slovenski rojaki, ki so prišli v Argentino pred drugo svetovno vojno. Njihovo središče je cerkev svetega Rafaela v buenosaireski četrti Devoto.

Sprejemal je pri svoji oddaji razne kulturnike, športnike ter glasbenike, ki so prihajali iz domovine.

Preko njegove oddaje so mnogi rojaki po dolgih letih našli svoje sorodnike, znanke, itd.

Zgodovinska osvoboditev Slovenije ga je našla v matični domovini. Od tam je neposredno prenašal ter in formiral o zadnjih dogodkih preko svoje oddaje v Buenos Aires. Prav tako se je zgodilo ob prvi obletnici osvoboditve. Ponosen je bil na obstoj radijske ure ob tako važnem dogodku.

Bil je radodaren človek, ki je za svoj ideal veliko žrtvoval.

Bil je gonilna sila, ki je spravila komuniste iz slovenskega kluba Triglav. Zbiral je nove člane in iskal pomoči in opore v slovenski skupnosti, da bi uspešno izvršil svoj ideal. Želja se mu je uresničila.

Bil je zaveden Slovenec. Naj počiva v miru!

Mirko Vasle

Iz naše kronike

Filozofsko-kulturni seminar je bil v Buenos Airesu od 4. do 17. februarja. Univ. prof. dr. Milan Komar je imel 10 razmišljanj: Vprašanje svobode, Ens energeticum — obče bitje, Jedro osebne istosti, Človekovo dostojanstvo, Živeti iz samega sebe, Hebrejsko-grški-krščanski realizem, Demokracija ni cilj, je sredstvo, Razpad in razplod marskizma; pisatelj Zorko Simčič: Religija in kultura, Patriotizem in kultura, Korenine slovenske kulture, Realizem in kultura ter vprašanje brezmejnosti; dr. Lojze Kukovica 3 predavanja: Vloga masonstva v družbi; Pojav new age pod verskim in družbenim vidikom, Dolžnosti in pravice do samoobrambe; dr. Marko Kremžar: Filozofska in kulturna izhodišča za politično delovanje, nekaj osnov katoliškega družbenega nauka, Sto let slovenskega katoliškega gibanja. Iz Slovenije se je tečaja udeležilo osem mladih izobražencev. Pobudo za seminar je dal prof. Lojze Peterle.

Pisatelj Zorko Simčič je prejel nagrado iz Prešernovega sklada za roman Človek na obeh straneh stene, ki je izšel pri SKA v Buenos Airesu 1957, lani pa so ga ponatisnili v Sloveniji. Obširen intervju pa je s Simčičem objavila v tržaški Mladiki Zora Tavčar (1992\10 in 1993\1).

Krekova banka d.d., Maribor-Slovenija, vabi Slovence v Argentini, da postanejo njeni delničarji. Naložbe po DEM 200 (ca \$ 125) se lahko plača v SLOGI, Bme. Mitre 97, Ramos Mejía.

Tombolska prireditelj na pristavi v Castelarju je bila v nedeljo 7. marca.

Slovenski srednješolski tečaj Ravn. Marka Bajuka je začel šolsko leto v soboto 6. marca s sprejemnimi izpiti za 1. letnik, v soboto 13. marca je bila najprej profesorska seja, nato popravni izpiti, vpisovanje in začetna sveta maša. Pouk se je začel v soboto, 20. marca.

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Odlikovanje kardinalu Sodanu

Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je 28. januarju izročil v Vatikanu najvišje slovensko odlikovanje Zlati častni znak svobode Republike Slovenije vatikanskemu državnemu tajniku kardinalu Angelu Sodanu. Odlikovanje je bilo padeljeno za zasluge pri vzpostavljanju in krepitvi mednarodnih odnosov Republike Slovenije. Vatikan je priznal samostojno slovensko državo že 13.1. 1992.

Slovenske osnovne šole so začele šolsko leto v nedeljo 14. aprila s prireditvijo v Slovenski hiši. Sveto mašo na čast Svetemu Duhu je daroval delegat dr. Alojzij Starc. Igro dr. Jana Malika-Emila Straška Žogica Nogica so uprizorili učenci Balantičeve šole v režiji Frida Beznika. Zasedba vlog: napovedovalke: Irenka Erjavec, Monika Klarreich, Marta Petelin, Andrejka Puntar in Saši Urbančič; Dedek: Toni Rovani; Babica: Ivana Tekavec; Žogica: Marjana Modic; Zmaj Tolovaj; Marko Štrubelj; Stražnik: Aleksander Šuc; Strašilo Motovilo: Martin Selan; Kužek Postružek: Luka Qualizza; Ptiček Kraljiček; Veronika Selan; Zmajčki: Monika Urbančič, Damjan Petelin, Andrejka Obriskal; scena: Janez Urbančič, Jože Petelin, Lojze Poglajen, Marija Petelin, Ivan Šuc; petje: Anica Mehle in Andrejka Selan; zvok: Janez Jereb; lučni efekti: Štefan Godec in Lojze Modic.

Popravek

V februarski številki nismo med novoporočenci lanskega leta po pomoči omenili lic. Janka Šmalca in lic. Marjane Urbanija, med krščenimi Aleša Šmalca in med učnim osebjem Balantičeve šole Monike Zupanc. Prizadetim se opročamo!

Sanjuška mladinska skupina je na svoji turneji po Sloveniji obiskala tudi grob mučenca Lojzeta Grozdeta na Šentrupertskem pokopališču.
Foto Marko VOMBERGAR

Komemoracija za Albertom Čukom, ustanoviteljem slovenske radijske oddaje ob sobotah „Slovenski kotiček“, je bila v nedeljo 14. marca pri svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela v Devoto. Sveto mašo je

KJE JE KAJ

60 let „Duhovnega življenja“ - Alojzij Starc	97
„Duhovno življenje“ opravlja veliko poslanstvo med Slovenci v Argentini - nadškof Alojzij Šuštar	98
„Duhovno življenje“ - sopotnica skozi lepe in težke ure zdomskega življenja - škof Metod Pirih	99
„Duhovno življenje“ en mi recuerdo - Vanda Čehovin de Contín	100
Ob bisernem jubileju naše revije - Marko Kremžar	101
Kažipot življenja - Avgust Horvat	102
Praznovanje plodovitega jubileja - Tone Brulc	103
Dragi mesec, ne žaluj predolgo - Vladimir Kos	104
Čuješ slavčka - Vladimir Kos	107
K Mariji v Luján - France Bergant	108
Bogoslužni koledar za maj	109
Praznik Gospodovega vnebohoda Vrnitev k Očetu - Wilhelm Hünermann	110
Nameni Apostolata molitve za maj	111
Rekel, rekla boš: Najlepši dan! - Vladimir Kos	111
Binkošti - praznik Svetega Duha, duha resnice in ljubezni	111
Kaj nam naroča četrta božja zapoved - Lojze Kukovica	112
Četrta božja zapoved - Franc Bole	113
Sveto Rešnje telo — hrana za krščansko življenje - Ivan Likar	114
Ob izstopu iz katakomb - Alojz Rebula	116
Ali je bilo res potrebno? - Pavlina Dobovškova	118
Opomin iz onstranstva - Tine Duh	119
Očiščevanje - Branko Rozman	120
Pogovor s predsednikom ZS prof. Tinctom Vivodom - Jože Škerbec	121
Ladislavu Lenčku nekaj besed v slovo - Marjan Eiletz	123
Msgr. Alojzij Zupančič, vzoren duhovnik - umrl - A. S.	123
Iz mojih spominov - Rudolf Hirschegger	124
Pisali so nam	126
Razstava taboriščnega tiska	126
Ohranili ga bomo v lepem spominu - Mirko Vasle	126
Iz naše kronike	127
Malo za šalo - Uvoženo iz Slovenije	128

daroval dušni pastir Jože Škerbec, med mašo je pel zbor „Svetogorski zvon“ pod vodstvom organista Gabrijela Čamernika, po maši pa je zbor pod vodstvom Cirila Krena zapel pesmi Angelček, varuh moj in Vigred se povrne, lic. Justin Pahor pa je spregovoril spominske besede. Komemoracije se je udeležilo zelo veliko rojakov.

Mladinsko srečanje je bilo v nedeljo 14. marca v Slovenski hiši: po mladinski maši v cerkvi Marije Pomagaj je v dvorani dekletom in fantom, nad 100 se jih je zbralo, prof. Tine Vivod predložil smernice za leto 1993.

Občni zbor Kreditne zadruge Sloga je bil v soboto 20. marca v Slomškovem domu.

Letno zborovanje organizacij Katoliške akcije je bilo v nedeljo 21. marca v Slovenski hiši.

Na 1. sestanku ZSMŽ v novem letu je 31. marca govoril dr. Alojzij Starc o 60-letnici Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini.

Dušnopastirski obisk v Rosariu je opravil delegat dr. Alojzij Starc 26. in 27. marca: obiskal je slovenske vernike, bolnikom in ostarelim po domovih podelil zakramente, v zavodu šolskih sester pa maševal za tamkajšnjo slovensko skupnost.

Balantičeva šola je v nedeljo, 28. marca, priredila v Našem domu v San Justu razstavo počitniških ročnih del in ponovila igrico Žogica Nogica.

Malo za šalo

„Gospod doktor, koliko let, mislite, sem stara?“

„Tega bi si ne upal uganiti, a verjemite mi, da ste videti veliko mlajši.“

*

Duhovnik se pelje prvič v letalu. Stevardesa vidi njegovo živčnost in mu zato, da bi se pomiril, ponudi konjak.

„Kako visoko pa letimo?“ vpraša duhovnik.

„V višini 10.000 metrov.“

„Potem pa rajši limonado... Veste, šef je preblizu...“

*

Profesor pride na avtobus. Neki otrok mu prepusti sedež.

„To je pa zelo lepo od tebe,“ pravi profesor. „Kako ti je pa ime?“

„Blaž, očka.“

UVOŽENO iz Slovenije

- Praznik dela često najbolj svečano praznujejo tisti, ki sploh ne delajo.
- Zdaj je spet vse v najlepšem redu: bivši komunisti so zgoraj, bivši protikomunisti pa spodaj.
- S socialističnimi delovnimi navadami se ne dá zgraditi kapitalizma.
- Spredvolilnih plakatov nas je nagovarjal Kučan: „Vredni smo dobrega predsednika“. Ljudje sporočila niso razumeli in so volili — Kučana.
- Praksa ustvarja delavce, teorija pa govornike.
- Jalovo je, če snemamo dokumentarne filme s kratkovidnimi kamerami.
- Voda teče v grlo, naši gospodarstveniki pa priporočajo kot rešitev grganje.
- Lahko je igrati z odprtimi kartami, če imaš vse adute v svojih rokah.
- Kako, da si kljub tolikim spodrslijajem še vedno na položaju? — Ker je stric kljub tolikim boleznim še vedno pri življenju.
- Naše gospodarstvo šepa, strokovnjaki pa mu natikajo čevelj z visoko peto — na daljšo nogo.
- Nesreča je, če ima majhna država preveč velikih ljudi.
- Mnogo jih je umrlo za domovino, toda še veliko več jih živi na račun domovine.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

Urednik: Jože Škerbec; tehnični urednik: Stane Snój - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljenje in oblikovanje: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A. Treviey Dr. Toronto M8, 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentina za leto 1992: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

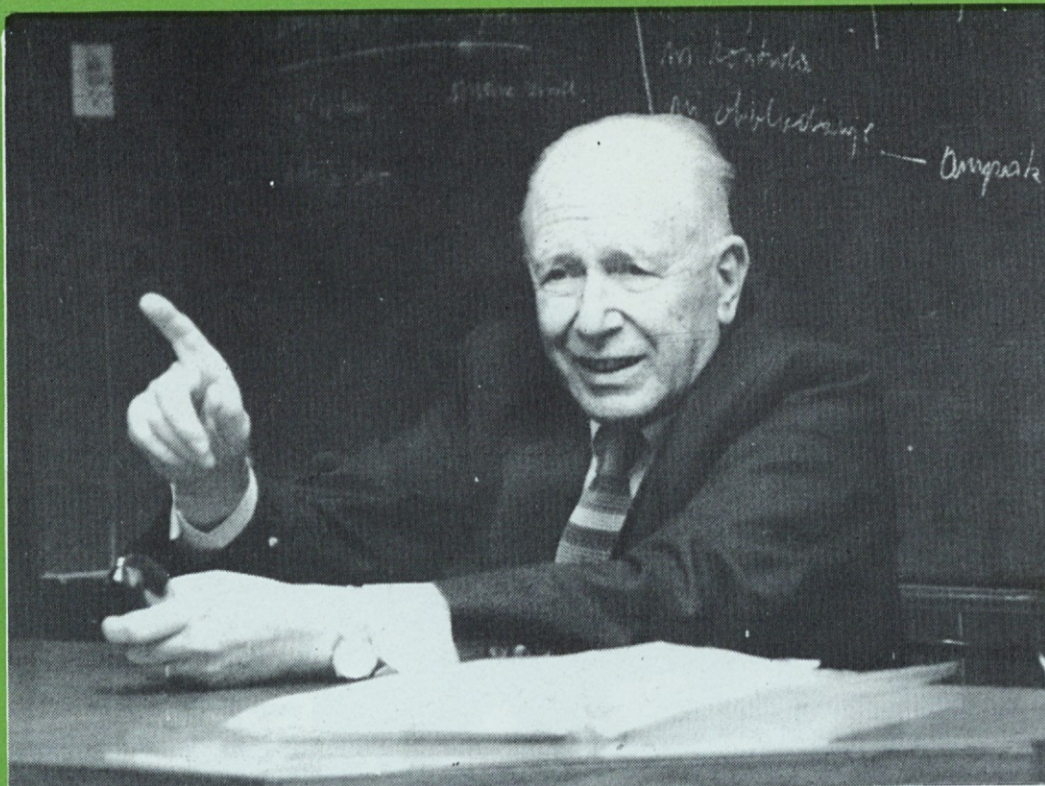
Avtobusa, ki ju vidimo na sliki, sta vozila sanjuško mladino na enomesečni turneji po Sloveniji, kamor je odšla sredi decembra lanskega leta. Začetna in končna postaja je bil Kongresni trg. —

Foto

Marko VOMBERGAR

Argentinska mladinska delegacija je bila povsod lepo sprejeta. Obisk pri mariborskem škofu dr. Francu Krambergerju.

Dr. Milan Komar na filozofsko-kulturnem seminarju, ki je bil v Buenos Airesu od 4. do 17. februarja 1993.

Foto:
Marko VOMBERGAR

Slovesen začetek Slovenskih osnovnih šol v Buenos Airesu. Udeleženci na poti iz cerkve v dvorano Slovenske hiše.

Foto:
Marko VOMBERGAR

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana (dr. Luis Starc). Director: José Skerbec
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición y Armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina